The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, NOVEMBER 9, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

89. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. 9. NOVEMBRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

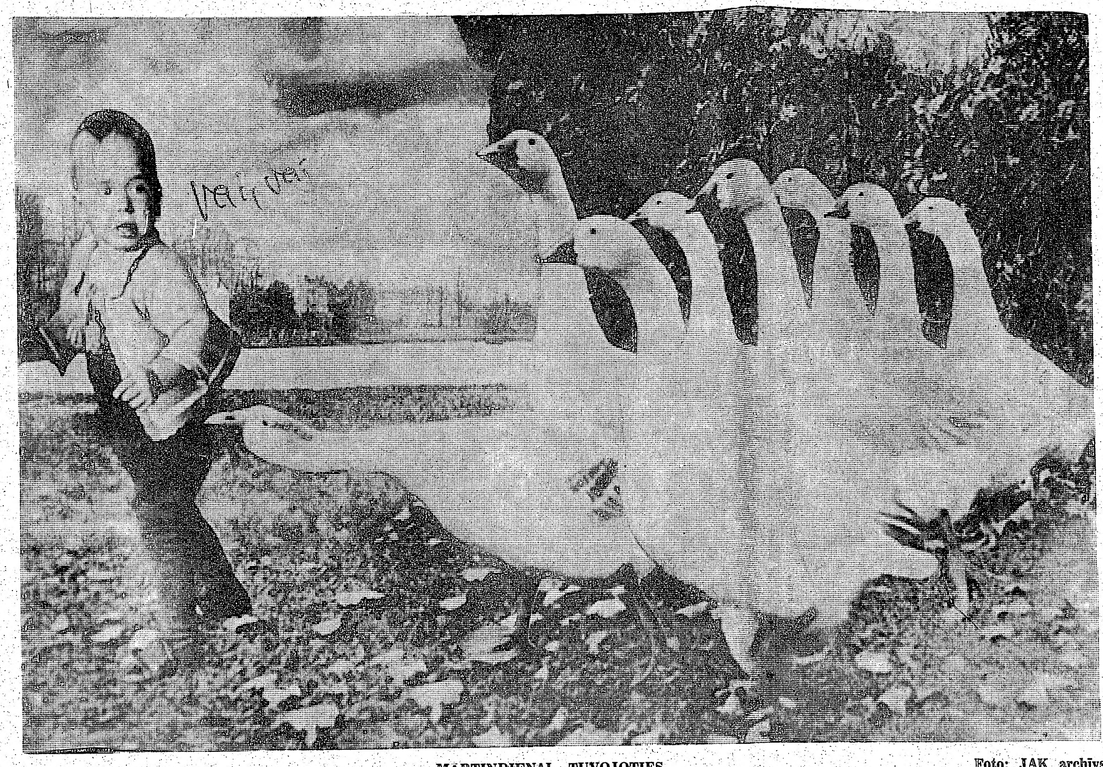

MARTIŅDIENAI TUVOJOTIES Foto: JAK archīvs

Tumši mākoņi pār latviešu dienām Expo 67

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS VALDES SĒDE 2. NOVEMBRĪ TORONTO. — ARĪ KANADA APSTIPRINA BRĪVĀS PASAULES LATVIEŠU APVIENĪBAS STATŪTU PROJEKTU

Pēc īsām debatēm LNAK valde pieņēma BPLA statūtu projektu, kuŗu vispārējos vilcienos pārrunāja jau BPLA sēdē Vašingtonā, bet precīzāk formulēja īpaša statūtu komisija (prof. P. Lejiņš, A. Bērziņš un J. Niedra). Jaunais statūtu projekts nosaka BPLA darbības galveno mērķi — Latvijas neatkarības atjaunošanu, tāpat darbības pamatprincipus un valdes sastāvu proporcionāli latviešu skaitam attiecīgajās zemēs. Projektu jau pieņēmusi ALA, LAK EC (ar maziem grozījumu ieteikumiem) un tagad arī LNAK. Statūtu projekts vēl jāpieņem Latviešu apvienībai Austrālijā, tad BPLA valde varēs uzsākt trimdas latviešu globālās pārstāvības aktīvāku darbību, kuŗa līdz šim praktiski bijusi visai ierobežota.

Saņemtās ziņas no Montrealas liecina, ka 1967. gada pasaules izstādes galvenā komiteja gan apstiprinājusi latviešu dienām paredzēto datumu 20. maijā, bet, par spīti iepriekšējām sarunām attieksmē uz norises vietu galvenajā uzvedumu laukumā (Place of Nations), Latviešu dienām vieta ierādīta kādā maznozīmīgā blakus laukumā. Šāda Expo 67 galvenās rīcības komitejas negaidīta nostājas maiņa kā latviešu, tā arī pārējo Baltijas tautu paredzētās dienas nostāda zem jautājuma zīmes. Par to pašreiz notiek intensīvas sarunas, un vajadzības gadījumā Baltijas tautu centrālās organizācijas griezīsies tieši pie Kanadas federālās valdības Otavā.

Mūsu laikraksts jau informējis par sarunām gan ar Kanadas federālās valdības pārstāvjiem, gan arī Expo 67 rīcības komitejas attiecīgajām amatpersonām par latviešu, igauņu un lietuviešu piedalīšanos pasaules izstādē. Šo sarunu rezultātā tika panākta vienošanās par nacionālo dienu organizēšanu izstādes galvenajā laukumā Place of Nations, pie kam latviešiem bija paredzēts 20. maijs, igauņiem 21. maijs un lietuviešiem 3. septembris. Visas baltiešu centrālās organizācijas jau izveidojušas attiecīgas rīcības komitejas, kuŗas savukārt uzsākušas priekšdarbu veikšanu. Tagad, kā LNAK valdes sēdē ziņoja priekšsēdis J. Niedra, Expo 67 vadība apstiprinājusi paredzētos datumus, bet noraidījusi uzvedumu norisi galvenajā laukumā, tā vietā ierādot kādu no blakus laukumiem. Latviešu rīcības komiteja kopīgi ar LNAK pārstāvjiem iepazinusies ar izstādes laukumu un atzinusi, ka vienīgā piemērotā vieta paredzētajām kopkoŗu koncertam un tautas deju uzvedumam ir galvenais sarīkojumu laukums. Līdzīgi baltiešu dziesmām par mūsu senču varonību runā arī vēsture. Jau toreiz varonības lāpu augstu cēla virsaiši Viesturs, Tālivaldis, Visvaldis un Namejs ar saviem vīriem un personīgo pašuzupurēšanos. Vai viņi nepiederēja tai pašai ciltij, kuŗai piederam mēs?

Prātā nāk Mežotnes bajāru cilts ar varonīgo virsaiti Viesturu, tās ciņas ar krustnešiem, kuŗās Viesturam pretim stājās bruņinieks ar zobenu, bet Viesturs dusmās izrāva milnu no ugunskura un izsita bruņiniekam zobus. Tālāk — Tālavas Tālivaldis un viņa nāve uz karstām oglēm. Igauņi tikoja pēc Tālavas naudas podiem un, lai uzzinātu to atrašanās vietu, cepināja Tālivaldi uz karstām oglēm, bet virsaitis lēnām sadegot, atbildēja: „Ko tas līdzēs? Mani jūs tāpat sadedzināsiet!"

Simtgadīgo mūsu tautas brīvības un varonības dziŗksti Andrejs Pumpurs apzīmējis varoņa Lāčplēša vārdā. Divkaujā ar melno bruņinieku Lāčplēsis atzgāja bojā, bet viņa vietā mūsu tautā nāca vesela lāčplēšu cilts, kas pārņēma varonības un brīvības lāpu kā strēlnieki, kalpakieši un atbrīvotāji, nesot to pretim Latvijas brīvības rītam. Viņu vārdi un darbi vēl šodien ir dzīvi, tos neapraks nedz laiks, nedz putekļi. Un Ložmetēju kalnā, Tīreļpurvā un Nāves salā granātu rautās bedres bija tikko aizaugušas, kad mūsu zemei atkal pāri vēlās baismīgs kaŗš, kuŗā kāva ne tikai vīrus, bet slepkavoja, sakropļoja, mocīja un verdzināja bērnus, sievietes, sirmgalvjus un pusaudžus. Kaŗš postīja no jauna tikko atdzimušo zemi, bet sarkanie iebrucēji slepkavoja, sprostdināja un midīja kājām tautu un tās svētumus tikai tādēļ, ka latviešu tauta pamatoti uzskatīja un uzskata vēl šodien sevi daudzkārt pārāku: čaklāku, varonīgāku, taisnīgāku, ar daudz pārākām un izcilākām rakstura īpašībām, kādu nekad nav bijis mūsu dzimtenes okupantiem.

Arī otrā pasaules kaŗā iebrucējiem pretim stājās varoņu ciltis: kūri, zemgaļi un latgaļi, kas, līdzīgi saviem tēviem un tēvu tēviem, pierādīja ienaidniekam un iedomātajiem sabiedrotajiem, ka varonība latviešu tautā ir mūžīga, iedzimta, nemirstīga. Viņi pierādīja arī to, ka latviešu kaŗavīrs bezbailīgi uzņemas ciņu ar desmitkārtīgu ienaidnieku, kuŗam daudz labāks apbruņojums un atbalsts. Diemžēl, pēc smagām un neizšķirtajām piecām Kurzemes lielkaujām pierādījās kāda sāpīga patiesība: sabiedrotie bieži vien ir daudz bīstamāki par ienaidnieku...

Mūsu tautas vēsturē varonības piemēru bijis bezgala daudz, un izcilus varonības piemērus rādījuši ne tikai kaŗavīri ciņu laukos, bet arī sievietes. Par varoņiem kļuvušas meitenes, mātes, sirmgalvji un arī pusaudži.

Kuŗus kurlus nav padarījušas mūžīgā miera sludinātāju mānīgās balsis, tie sadzirdēs vēl tagad varoņu ciņas tālajās Sibirijas vergu nometnēs. Tā ir varonība, kuŗa vēl nav aprakstīta pasaules vēsturē, kuŗai pat dzejnieks nav spējis piemērot vārdus, lai to apdziedātu tās lielumā. Tā Kingiras vergu nometnē nemiernickus vadījusi kalpakiešu kapteiņa Blūma meita Biruta, mirdama varoņnāvē. „Se mēs stāvam un citādi nevaram," teikuši 1953. gada sacelšanās kustības vadībā esošie latvieši Naviļskas vergu nometnes ieslodzījumā. Kā zināms, viņi visi krita par upuri sargu lodēm.

1945. gada 8. maijā ciņa par Kurzemi bija galā, bet ciņa par latviešu tautas tiesībām, patstāvību un pret mežonību turpinājās pilnā sparā, neaprakstāmā pašuzupurēšanās gribā un apziņā, ka labāk būt mirušam, kaut vai noslepkavotam, nekā dzīvot mierinājumā „es jau lūk, nekā daudz nevarēju darīt."

Salīdzinot to, ko darām šodien, ar to, kas tika darīts torciz, atcerēsimies dažus spilgtākos varonības apliecinājumus bez jau minētajiem.

1946. gada 16. janvārī Krustpilī apcietināja kādu pusaudžu latviešu meiteni par nacionālo partizānu atbalstīšanu. Vēlāk, pēc gada pratināšanas un spīdzināšanas Rīgas centrālcietumā, viņai atkārtotā pratināšanā netrūka drosmes čekistiem iemest acīs patiesību: „Vai jums ir dūša pateikt, cik liels ir nomocīto latviešu skaits?" Meitene neatzinās un nenodeva savus līdzgaitniekus, bet par to saņēma 10 gadu Sibirijas spaidu darbu nometnē. Stāstīdama par sevi, šī meitene saka: „Tas, ka mana dzīve un jaunība šķita izpostīta, mani daudz neuztrauca." Turpinot stāstu par apstākļiem un noskaņojumu cietumos, šī Krustpils meitene saka: „Ka tāda paša noskaņa bija pārņēmusi visu mūsu nacionālo jaunatni, to redzēju toreiz Rīgas centrālcietumā, kur pavadīju veselu gadu pēc pratināšanas Stabu ielā. Te man blakus atradās kāda meitene, kuŗa tikai divas reizes bija atnākusi līdz lai atnestu partizāniem pārtiku. Šī Latgales meitene nekā nebēdāja un teica: ja viņu sodīšot ar pieciem gadiem, viņa prasīšot desmit, jo citādi izjutīšot apkaunojumu."

„Ja man uzliks piecus gadus, es prasīšu desmit, jo citādi jutīšos apkaunota!" — Tie ir vārdi, kuŗus, diemžēl, mēs vairs neesam spējīgi saprast, nedz arī attaisnot. Tie izsauc smagas un drūmas pārdomas, mums šodien domājot pašiem par sevi. „... jo citādi jutīšos apkaunota!" Atmodināsim savu pienākuma apziņu, domādami par tiem simtiem latviešu vīriem un sievām, kas Kurzemes krīšanas brīdī noraidīja kapitulāciju, teikdami: „Mēs cīnīsimies līdz pēdējam vīram!" Pilnīgi droši dati mums šodien atklāj, ka viņi doto solījumu īstenoja, pretojoties okupantiem vēl gadus 6 un pat 8 pēc kapitulācijas. Viņi bezbailīgi pievienojās tam varoņu pulkam, kuŗu vārdi veido mūsu tautas brīvības ciņu vēsturi kaŗa, verdzības un pārmaiņu laikos. Un visam teiktajam punktu pieliek jaunā medicīnas studenta Andŗa Jaunzema ciņa, apbrīnojamā pašuzupurēšanās un spēja upurēties citu Vorkutas un Vladimiras ieslodzīto labā. Viņa mūža darbs un ciņa par latviešu tautas brīvību bija tik varena, ka gadu pēc viņa noslepkavošanas Sibirijā dažu uzņēmīgu latviešu ierosmē viņa kapu atraka, mirstīgās atliekas Maskavā pārpelnoja un pelnus pārveda uz Rīgas Māras baznīcas altāŗa telpām, lai vēlāk apglabātu dzimtenes kapsētā.

Sai notikumā ir divi nozīmīgi momenti: viens — smagais ceļš, kāds bija jāuzņemas Andŗa Jaun-

(Nobeigums 8. lpp.)

Indulis Skrastiņš

Varoņu pieminai

Uzsākts kopīgs ceļš

ASV UN KANADAS DV ZEMES VALŽU KOPSĒDE DETROITĀ

Robežpilsēta Detroita bija izraudzīta par vietu, kur 5. novembrī pulcējās ASV un Kanadas DV zemes valžu pārstāvji kopsēdē, lai pārrunātu kopīgos pasākumus un dažādus sadarbības jautājumus. Neviens no valdēm neesot nepieciešamajā vairākumā, šī sēde nevarēja pieņemt noteiktus lēmumus, tikai atzinumus un ieteikumus, kuŗi vēlāk pārrunājami un pieņemami katrai zemes valdei atsevišķi. Sēde risinājās spraigi un raiti, 7 stundās paveicot gaŗu darba kārtu, un izvērtās īsti lietderīga, dodot pamatotas cerības uz abu zemju DV saimju ciešāku sadarbību nākotnē.

Sabraukušos DV darbiniekus apsveica mājastēvs — vietējās DV apvienības pr-ks A. Tīdemanis, novēlot pārrunām saprašanās garu. ASV valdes priekšsēdis V. Hazners, sēdi atklājot, norādīja, ka šis ir vēsturisks brīdis, jo abu zemju valdes pirmo reizi pulcējas šādā kopsēdē, lai pārrunātu akūtus un nozīmīgus jautājumus darbības saskaņošanai un eventuālu līdzšinējo pārpratumu novēršanai. Par sēdes vadītāju izraudzīja P. Zelmeni, sekretāru K. Benconu un redakcijas komisijā R. Čaku un E. Robežgruntnieku.

Sakarā ar ASV valdes pieņemto un publicēto rezolūciju pret laikrakstu „Latvija Amerikā", pārmetot tā vadībai neatbildīgu rīcību, pailgu laiku aizņēma domstarpību pārrunas, kuŗu rezultātā pieņēma šādu atzinumu: „Laikraksts 'Latvija Amerikā' ir DV un visu nacionāli noskaņoto latviešu laikraksts, kuŗa atbalstīšanā būtu jāpiedalās visai brīvās pasaules DV saimei." Pēc DV mēnešraksta jautājuma pārrunāšanas, sēde savukārt vienojās, ka jālūdz organizācijas centrālā valde panākt Čikagā pieņemtā lēmuma īstenošanu.

Attiecsmē uz kopīgu tērpu organizācijas biedriem ASV pārstāvji tādam piekrita, sēdes dalībniekiem izkristallizējot domu, ka ievedams kopīgs tērps vanagiem, vanadzēm un vanadzēniem, kas valkājams reprezentācijas gadījumos. Šai sakarā lūdza Kanadas valdi izstrādāt attiecīgus ierosinājumus. Tāpat vienojās, ka vēlami vienādi uzgaļi DV karogiem. Mets vienveidojumam jau izstrādāts. Šī jautājuma tālāku kārtošanu uzņēmās ASV valde. Jautājumā par kopīgu DV auto pazīšanas zīmi sēde konstatēja, ka par tādu jau centrālās valdes apkārtrakstā atzīta DV Hamiltonas nodaļas izstrādātā un jau lietotā, lūdzot nodaļu

(Nobeigums 5. lpp.)

Modris Lorbergs

VARONU PIEMIŅAS DIENĀ

Laiks — mūžība
Un nezināma vieta:
Bez vārda krusts
Un kapa vieta.

Jauns tu gāji, tālu gāji,
Pusē ceļa neapstāji.
Zeme deva, zeme ņēma,
Tālā malā dusēt lēmā.

Nebija sākuma,
Nebūs gala.
Verdzības važas
Tēvzeme sala!

Vēji bargi, vēji auksti,
Sveša zeme, — auksti, auksti.
Svešu laužu, ne māmiņas
Apsegts nāves paladziņš.

Salc priedes,
Kailos zaros vēji gaud:
Par dēliem kritušiem
Tur sirma māte raud.

Aizsavēra zemes vārti,
Aizsakrita atslēdziņa.
Atvērās velēniņa,
Cēlās jauna dvēselīte.

No nezināmiem laikiem
Sauc asins balss
No tuvienes un tālēm.
Jauns sākums tas vai gals?

Jauns es gāju, nepārnācu;
Jauns es iešu — izdzīvošu:
Man Laimīte aplaimoja
Trejādām dzīvībām.

Būs atkal celties
Mirušam un dzīvam
Pret ienaidnieku,
Par vergu kļūt vai brīvam.

Vienu kāva, nenokāva;
Otra mira — nenomira;
Trešajā, pēdējā,
Saules mūžu nodzīvoja.

Ne lūgties,
Bet taisnīgo daļu ņemt
Tavi dēli kāps ellē,
Un Latvijai brīvību lemt!

Trešajā dzīvībā
Kāru kaŗa zobentiņu,
Lai tas cirta, lai izcirta
Saules mūžu tēvzemei.

Ne vēja noliektam,
Bet vētras lauztam būt,
Dievs, manim lemi,
Un tad mieru gūt.

Mana balta tēvu zeme,
Tu bēdās nosirmoji.
Tu bēdās nosirmoji,
Savus dēlus žēlodama.

Pēc sīvas ciņas
Viegla dusa būs,
Kad tēvzeme un tauta
Atkal brīva kļūs...

Nebēdājies, tēvu zeme,
Neraud gaužas asariņas:
Trejas bija, trejas lēca
Saules kalna galiņā.

Vai laikraksts „LATVIJA AMERIKĀ" grauj nacionālo vienību?
Uz šo jautājumu atbildi dos tiesnešu kollēģija SABIEDRISKAJĀ TIESĀ svētdien, 13. novembrī, plkst. 10,30 no rīta
Latviešu namā Toronto!

Biruta Senkēviča

MĀRTIŅI—RUDENĀJI

Ejiet, bērni, skatīties,
Kas ārā rībināja?
Mārtiņš savu kumeliņu
Pa sētsvidu dancināja.

Maz būs tautu, kas pārdzīvojušas tik daudz nebaltu dienu, tik daudz posta, kā latvieši. Daudzus gadsimtus dzīvojuši politiskā un saimnieciskā nebrīvībā, latviešu tauta tomēr saglabājusi savu senu valodu un mīlzu vairumu gara mantu, kuŗas uzskatāmas par neizsmeļamu materiālu kultūrvēsturnieku un valodnieku pētījumiem.

Mūsu senči mīlēja dabu un strādāja ar lielu uzcītību, bet pēc katra darba cēliena tā nobeigumā rīkoja dzīres vai viesības. Ar rudeni, kad laukos aprima darba kņada, kad pa laukiem staigāja tikai vējš, dzimtenē pēc vecajām tradicijām svinēja saimniecības pusgada nobeiguma un ziemas sākuma dienu. Lai tādēļ pakavējamies pie tām parazām, kuŗas pastāvēja mūsu dzimtenē un saglabājās no paaudzes uz paaudzi.

Nereti Mārtiņus svinēja reizē ar apkūlībām un cūku bērēm. Latgalē runāja par rudenājiem.

Visi jaudis man vaicāja,
Kādus godus mēs dzeŗam.
Mēs dzeŗam cūku bēres
Rudzu, miežu apkūlības.

Parasti šos svētkus atzīmēja vai nu Mārtiņa dienas priekšvakarā 9. novembrī, vai tieši 10. novembŗa vakarā. Šie svētki nākuši līdz no sirmās senatnes, bet Mārtiņa vārdu tie mantojuši ar pāvesta pavēli par godu svētajam Mārtiņam, Tūras bīskapam. Šai dienai nav nekāda sakara ar Mārtiņa Lutera dzimšanas dienu, jo viņam Mārtiņa vārds dots tādēļ, ka dzimis 10. novembrī.

Tā kā līdz Mārtiņiem pabeidza visus rudens darbus, tad ar to saistītās paražas bija pateicība Mārtiņu senam un mītiskam priekštecim par bagāto ražas devumu. Tādēļ līdz šai dienai bija jāpabeidz visi lauku darbi un arī labība jāizkuļ. Kaut jau Miķeļa dienu 29. septembrī uzskatīja par pēdējo ganu un pieguļas dienu, taču Mārtiņi bija patiesais ganu beigu cēliens.

Tautas tradicijās Mārtiņu uzskata par aukstuma nesēju, kas rībinādams brauc pa sasalušo zemi ar saviem bruņotajiem sulaiņiem. Atbraucot viņš pakaŗ mēteli uz sētas staba, bet aizbraucot to nocej ar savu spožo zobenu.

Atbrauca Mārtiņš,
Atrībināja,
Pakāra mēteli
Vārtu stuburā.
Aizbrauca Mārtiņš,
Norībēja,
Aiznesa mēteli
Zobena galā.

Mārtiņi jāsvin ar pilnu galdu un devīgu roku. Tādēļ pirms Mārtiņiem parasti notika cūku bēres, lai netrūktu gaļas ēdienu bagātīgajam svinību galdam.

Atceros sava vectēva nostāstu par žīdu, kuŗš Mārtiņu vakarā nezinot apēdis cūkas asinsdesu, kas ir pret žīdu ticības noteikumiem: „Meitas apkopa pagalmu, vīri baroja zirgus, kad sētā iebrauca paunu žīds Icke ar savu dēlēnu Joski. Viņi mūsu mājās iegriezās visai bieži un atveda sievietēm „skaistas lakatas", kā Icke mēdza teikt. Mūsmājās viņi arvien arī pārnakšņoja un pastāstīja jaunākos notikumus apkārtnē. Tovakar Icke novietoja zirgus un ratus piedarbā, bet Joske pievienojās zēnu baram un rādīja savu jauno pulksteni. Māte izvilka no maizes krāsns brūni apceptos desu līkumus, kas patikami smaržoja un kairināja ēstgribu. Palūdzām mātei desas līkumu un sākām ēst. Joske sākumā tikai kāri skatījās, bet tad lūdza arī viņam dot desas gabalu. Iedevu viņam diezgan lielu luņķi, kuŗu Joske ar kāru muti apēda. Kad ienāca arī Icke, Joske viņu lūdza no saimnieces nopirkt vēl vienu gabalu „vursteli", nu vecais žīds noprasīja mātei, kas tā par desu. Māte paskaidroja, ka tā taisīta no cūkas asinīm un putraimiem. To dzirdot, vecais žīds uztraucies iekliedzās: Joske vem, tas traipst Tā cūkes asine! Tomēr Joske tikaī gardi aplaizījās un atteica: Nevaru izvemt, jau vēderam caurī . . ."

Mārtiņbērni, nākot ciemos, dziedāja dažādas piemērotas tautas dziemas, piemēram:

Labvakar, Mārtiņtēvs,
Vai saņemsi Mārtiņbērnus?
Mārtiņbērni nosaluši,
Aiz durvīm stāvēdami.

Ar Mārtiņa dienu parasti izbeidzās klusais veļu — gariņu laiks. Jautrie ķekatnieki tad staigāja no mājas uz māju, lai ar dziesmām un dejām nestu augļību un svētību. Galvenokārt Mārtiņbērnu dejas bija veltītas lopu labklājībai.

Padanco saimiņece,
Martenīša vakarā.
Lai danco tev telītes
Pavasaŗa saulītē.

Ķekatniekus sauc gan par budeļiem, gan arī čigāniem, Mārtiņbērniem un sukatniekiem. Lai kā tos sauktu, visa šī maskerāde bija saistīta ar senajiem auglības rituāliem. Ķekatās gāja, lēca un arī brauca Vastlāvjos pirms gavēņa un rudenī Mārtiņos līdz Katrīnas dienai, arī no Ziemsvētkiem līdz Zvaigžņu dienai. Senāk ķekatās parasti gāja organizētā veidā no sētas uz sētu. Dažādas un visai interesantas bija maskas, kuŗas, tāpat kā Ziemsvētku telpu rotājumus, gatavoja jau laikus pirms lietošanas. Raksturīgākās maskas bija gaŗā sieva, mazais vīriņš, velns, nāve, lācis, čigāns, žīds, zirgs, zirgu kupcis, āzis, dzērve, lāču dīdītājs u. c. Lai nepazītu, sejām lietoja maskas ar putnu galvām, pielika linu un pakulu bārdu un ūsas. Seju notriepa arī ar sodrējiem un krītu. Vīrieši bieži mēdza pārģērbties par sievietēm un otrādi. Ar šīm maskām centās attēlot garus un auglības daimonus, kuŗus šādiem līdzekļiem gribēja iespaidot. Parasti ķekatnieku grupu vadīja budeļu tēvainis. Lācis rādīja, kā bērni zirŗos lien un ābolus zog, kā puisis meitu mīlē u.t.t. Lācis dancoja, bet pavadonis dziedāja:

Danco lāci, danco lāci,
Saiminiece maksās:
Šķiņķi gaļu, klaipu maizes,
Div' pimberi naudas.

Budeļu tēvainis lūdza slinkos ībērnus nopērt ar tā saukto Māras slotiņu.

Parasti ķekatnieku grupai gāja līdz arī mūzikanti. Senos gados mūzikai lietoja tikai šķindekli un dūdu, kokle nāca vēlāk. Lielākai trokšņa taisīšanai lietoja arī vecas pannas un katliņus. Sava nozīme bija ķekatnieku dziesmu monologiem, kā arī visām izdarībām un dančiem. Ķekatniekus visur laipni uzņēma un pacienāja:

Zini, zini, saiminiece,
Ko vajaga budelim:
Sūti zēnu vai meitiņu,
Lai pārnesa brandavīnu.

Tautas dziesmas vēl šodien dod mums skaidru liecību par senajām paražām:

Mārtiņam gaili kāvu
Sarkaniem nadziņiem.
Man guntiņas nevājaga
Kumeliņus barojot.

Atstājot apciemoto sētu, ķekatnieki, tāpat kā saimnieks, uz kūts durvīm uzvilka lietuvēna krustu, lai neiekļūtu launie gari un nenoskaustu lopus. Tāpat Mārtiņa vakarā notika arī līgavaiņa vai līgavas paregošana. Pārnākot no ķekatām, nolika zem gultas bļodu ar ūdeni. Uz tās uzlika divus skaliņus tā, lai tie būtu krustus. Gulēt bija jāiet, ne vārda ar citiem nerunājot. Tad sapnī nākšot īstais pēmējs, aiziešot pa skaliņu līdz krustam un prasīšot, pa kuŗu ceļu iet. Šis gājējs jāievēro, jo būšot īstais brūtgāns.

Svešumā jaunatnei derētu pamest skatienu mūsu senču izdarībās dažādos svētkos un darba gaitās. Viņu senatnīgās gudrības atspulgo veco laikmetu ļaužu dzīvi, kas gājušas no mutes mutē, no paaudzes uz paaudzi un saglabājušās līdz mūsu dienām. Tā tautas tradicijas un sacerējumi uzskatāmi par kollektīviem darbiem, kuŗus saglabājusi visa latviešu tauta. Tādēļ mūsu folkloras pētnieki šīs sakrātās gudrības nodod jaunajiem — mūsu tautas vārda tālāk nesējiem.

Katrā latviešu jaunietī taču mājo spēks, mājo nacionālās ilgas, kā nogulušās akmeņogles zem zemes gaida izrakšanu un krāsnī mešanu, lai sildītu un atdzīvinātu. Tādēj svinēsim mūsu latviskos svētkus, lai mūsu gara krāsnīs mūsu tautas snaudošie spēki varētu pārvērsties gaišās liesmās!

Ej, Mārtiņ, nu uz Rīgu,
Nu mēs tevi pavadām.
Nāc atkal citu gadu,
Tad mēs tevi gaidīsim.

Arģentīnā dzīvojošā latviešu mākslinieka Gvido Brūvera gleznu izstādi Toronto atklās 17. novembrī Bergdona mākslas galerijā (180 Davenport Rd.), ierodoties, cik paredzams, arī pašam māksliniekam. Gvido Brūveris pieder pie tās latviešu gleznotāju paaudzes, kas savām mākslas iecerēm pamatu likusi neatkarīgās Latvijas mākslas akadēmijā, tikai viņš pēc otra pasaules kara savu talantu atraisījis Arģentīnā. Kā viens no viņa panākumiem minama piedalīšanās starptautiskajā konkursā Servantesa „Donkichots" ilustrēšanai, kuŗā Gvido Brūveris izpelnījās 2. godalgu. Vairākas no šī cikla grafikām būs skatāmas arī Toronto izstādē, to vidū arī uzņēmumā redzamā „Donkihota dziedināšana".

Izstāde turpināsies līdz 3. decembrim.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature"?

LATVIJA

89. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 9. NOVEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; **tālr. 531—4533;**

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; **tālr. 759—8076;**

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; **tālr. 447—6933;**

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Latvieši trimdas kaleidoskopā

★ Minsteres latviešu ģimnazijas internāta 99 istabas skolēnu vajadzībām vēl joprojām nav pilnos apmēros aizņemtas, — ziņo Vācijas „Latvija". Taču par internāta maksas paaugstināšanu nav jābažījas, jo ģimnazija saņem sociāllietu ministrijas ievērojamu atbalstu. Lai taupītu līdzekļus, samazināts arī internāta darbinieku skaits.

Būtu vēlams, lai Eiropas, īpaši Vācijas, latviešu paši vairāk izmantotu vienreizējās iespējas trimdā, kuŗas dod latviska audzināšana un izglītības iegūšana tēvu valodā.

★ Toronto gleznotājam Teodoram Grīnbergam oktobrī Zviedrijā bija sarīkota gleznu skate, kuŗā bija redzami 30 darbi — ainavas, puķes, daži portreti u.c. Skati bija rīkojuši mākslinieka draugi.

★ Anglijas latvieši 1967. gadā Lesterē rīko dziesmu dienas, kuŗās pieteicies arī Anglijas igauņu koris ar savām dziesmām. Dziesmu dienās piedalīsies arī Ķelnes latviešu koris Teklas Ilsteres vadībā.

★ Minsteres latviešu ģimnazijas skolotāju kvalifikāciju turpmāk pārbaudīs īpaša komisija, kuŗas sastāvā ieiet pilsētas skolu valdes priekšsēdis Dr. Hoss, LCK izglītības nozares vadītājs J. Daģis un ģimnazijas direktors prof. Dr. Z. Vītens. Ģimnazijā darbojas 10 kārtējie un 3 ārštāta skolotāji. Līdzšinējā vācu un franču valodas skolotāja S. Silkalna dodas uz Austrāliju, viņas vietā pieņemta kāda vāciete. Minsteres latviešu ģimnazija no vācu iestādēm saņēmusi 20.000 marku fizikas un ķīmijas kabinetu modernizēšanai.

★ Rakstnieks un dzejnieks Arnolds Apse, turpinādams viesošanos Vācijas latviešu centros, piedalījies DV Mežotnes nodaļas 15 darbības gadu jubilejas sarīkojumā, noskandinādams arī pa dzejolim.

★ Arī Londonā atzīmēta rakstnieka Anšlava Eglīša 60. gadskārta, Latviešu preses biedrības Anglijas kopai rīkojot viņa darbu vakaru. Referātu lasīja Velta Sniķere, dzejoļus skandēja R. Pavasars, fragmentus no A. Eglīša romāniem — M. Reitere. Gaida Trēziņa dziedāja latviešu dziesmas. Sarīkojumā bija arī izstādītas Anšlava Eglīša grāmatas.

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.

Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

LILIJA ZARIŅA

DARKANĀ MIGLA

ATMIŅAS

Eduarda Vingŗa vinete un ilustrācijas

(147. turpinājums)

Cilvēka prāts reiz nu ir šaubīgs, sevišķi dzīvojot komūnistu režīmā. Tā arī es ilgi domās apsveŗu, vai par savu kluso vēlēšanos — nebūt svētvakarā vienai, kuŗa tik negaidīti bija piepildījusies, nebūs dārgi jāsamaksā . . .

Bet nekas nenotiek. Paiet nedēļa. Tad daudzas nedēļas. Un tad es zinu: mūsu tautas kopības apziņa ir stiprāka nekā jebkad tieši šai grūtajā laikā, smagu nastu nesot. Man lieku reizi nu bijusi izdevība par to pārliecināties.

⁂

Vērmaņa dārza restorāns pēc boļševiku trešās ienākšanas Latvijā vairs nav tas, kas bija kādreiz. Drīz pēc kaŗa „Mazo Vērmanīti" nojauca, un par restorānu kļuva bijušā Studentu virtuve lielajā Vērmaņa dārzā. Tur katru vakaru spēlē deju mūziku, kādēļ šo vietu sevišķi iemīļējuši studenti. Varbūt arī tādēļ, ka še bieži atskan arī Rietumu ritmi.

Kādu vakaru kopā ar pazīstamu ārsti iegriežos šai restorānā. Visi galdiņi tomēr aizņemti, un mēs gatavojamies atkal aiziet, kad pēkšņi mūsu priekšā iznirst Gvido — ļoti apdāvināts konservatorijas audzēknis, kuŗš pa vakariem pelnās, piedalīdamies restorāna kapellā kā klarnetists. Ir tieši deju mūzikas pārtraukums, kādēļ Gvido mūs ieraudzījis un steidzies klāt. Viņš ir tas no maniem Ziemsvētku cieminiem, kas naktīs slepeni klausās ārzemju deju mūziku.

„Nāciet pie mūsu galdiņa," Gvido aicina. „Mums, mūzikantiem, taču pašiem savs. Iepazīstināšu jūs ar pārējiem."

Pie mūzikantu galdiņa sēž daži viņu paziņas, to vidū arī Marika, kuŗu šovakar redzu pirmo reizi. Viņai manā turpmākajā dzīvē lemta ļoti izšķirīga loma.

Objektīvi vērtējot, cik nu sieviete vispār spēj objektīvi citas novērtēt, Marika nav skaista, tomēr visai pievilcīga: melnmataina, vijīga, runīga, ap 26 vai 27 gadus veca. Tikai balss viņai skarba un nepatīkama, ar metallisku pieskaņu.

„Jūs esat ārste?" Marika iesāk sarunu. „O, tad mums būs daudz pārrunājama! Arī es reiz gribēju studēt medicīnu, taču bija lemts kļūt juristei."

Izrādās, ka viņa bijusi kursa biedrene manai ģimnazijas draudzenei Olitai.

Sarunas pie galda ir gan skaļas, bet tikai vispārējas un virspusīgas. Kad pēc kāda laika atvados, Marika aicina:

„Ziniet ko? Atbrauciet nākošajā sestdienā pie manis Ikšķiles mājā. Pasvinēsim, papeldēsimies Lielupē!"

Pie tam Marikas skatiens vispirms nomēri Gvido. Mēs pārējie raugāmies viens otrā, jo pēkšņais ielūgums mūs pārsteidzis. Klusībā sevi pārdomāju, kā vislabāk, neapvainojot ielūdzēju, atteikt. Taču Marika ir neatlaidīga. Gvido ir pirmais, kas piekrīt.

„Un jūs, dakteriene, nemaz nedomājiet atteikt!" Marika vēršas tieši pie manis balsī, kas necieš pretrunas. „Man jums daudz kas parādāms un pastāstāms, kas jūs varētu interesēt. Tātad — norunāts: visi pie manis sestdien!" —

Lai attēlotu to, kas nākošajā sestdienā notika Ikšķilē, man nav pietiekoši stāstnieces talanta, nedz arī spēju atrast piemērotus vārdus. Šī sestdiena būtu pelnījusi Mopasāna spalvu vai Ezeriņa stāstnieka prasmi.

Kad bijām visi sapulcējušies un kādu laiku it dzīvās sarunās mielojušies, Marika izkurināja pirti un, uzvilkusi vieglu kaprona rīta mēteli, vedināja Gvido:

„Mans mīļais, ēsts nu diezgan, tagad laiks pienācis kam citam . . ."

Kā neticēdams un īstās aicinājuma jēgas nesaprazdams, taču pavēlošā toņa ietekmēts, Gvido piecēlās un sekoja. Pārējie jutāmies visai neērti. Ko darīt? Palikt vēl? Doties tūlīt jau uz staciju? Padoma trūka, un mēs centāmies cits citam izlikties, ka nekā nedomājam un nesecinām . . . Kad abi aizgājēji atgriezās, Gvido nezināja, kurp skatienu vērst, bet Marika par visu notikušo stāstīja skaļi, plaši un visos sīkumos . . .

Pēc visa Ikšķilē pieredzētā, mana pirmā reakcija bija — bēgt, pazust, pārtraukt katra veida pazīšanos ar Mariku. Taču viss iznāca citādi.

Kādu dienu saņēmu no Marikas apmēram šāda satura vēstuli: „Būdama pati likumu sargātāja, zinu, ka pārkāpju tos, izteikdama Jums šādu lūgumu: esmu nelaimē, un man kā partijas cilvēkam draud vislielākās nepatikšanas, ja griezīšos poliklīnikā un visu uzzinās atklātība. Jums jāpalīdz man privāti. Izsaku šo lūgumu rakstiski, lai Jūs saprastu, cik nopietni visu domāju, vienlaicīgi apsolot, ka esmu gatava arī Jums izpildīt kādu sevišķu vēlēšanos."

Manas domas tomēr palika nemainīgas. Pēc sestdienas Ikšķilē nevēlējos ar Mariku nekādās darīšanās ielaisties.

⁂

Aizvadīta nogurdinoša darba diena. Negribas lauzties pārpildītajā autobusā, kādēļ nolemju iet kājām, apmest likumu, ieelpot svaigo vakara gaisu un apriecāties par to, ka marksisma vakara kursi izņēmuma kārtā izpalikuši.

Iznākusi no medicīnas institūta Padomju bulvārī, dodos lēnā gaitā pāri Bastejkalnam, kad dzirdu saucam savu vārdu. Ātri apgriežos un redzu Olitu, tikpat jautru kā agrākajos gados, kad viņai kādreiz bija paveicies. Labi atceros, ka tikpat pēkšņi viņa var pārskanoties pretējā ekstrēmā un liet asaras, ja nomāc kādas rūpes. Tādu es Olitu pazīstu jau kopš ģimnazijas laika, un šīs pamatīpašības viņa saglabājusi nemainītas.

Jā, Olitai patiešām paveicies: viņa dabūjusi labi atalgotu darbu Rīgā. Klausīdamās viņas stāstā, iedomājos pajautāt kaut ko tuvāku par Mariku.

Olita spēji apstājas, kad pieminu Marikas vārdu, un smejas gandrīz locidamās. Viņa smejas tādā aizrautībā, ka arī man jāapstājas.

„Nāc, apsēdīsimies uz sola tur kanāla malā, tad es tev pateikšu, ko domāju," beidzot nosaka Olita.

Brīdi raudzījusies gaŗām plūstošajā ūdenī, viņa, joprojām jautra, saka:

„Tu zini, ka Katrīna Lielā iegājusi vēsturē ne tikai kā ievērojama Krievijas imperātore, bet arī kāda cita iemesla dēļ . . . Viņas vārds kļuvis par īpašības vārdu, kas raksturo dažu sieviešu nepietošanu šo tieksmju labā."

„Kādēļ tu man to stāsti?" iejautājos, tumšu un nepatikamu nojautu mākta.

(Turpinājums sekos)

BŪT VAI NEBŪ

PĀRDOMAS PAR LATVIEŠU TEĀTŖA PAŠREIZĒJO SITUĀCIJU SVEŠUMĀ

Virsraksta klasiskais jautājums allaž vislabāk iederējies filozofa vai aktiera lūpās. Soreiz atstāsim to aktieŗiem, jo gribas runāt par trimdas latviešu teātri sakarā ar novembŗa beigās notiekošajām pirmajām teātŗa dienām Ziemeļamerikā.

„Vai izdosies?" ir rikotāju — jaunās Latviešu teātŗu apvienības Ziemeļamerikā pagaidu valdes neziņas pilnais jautājums. „Ir jādara viss, lai izdotos!" skan darba gribas atbalss. Arī šis rindas kalpo gribai darīt visu iespējamo, lai teātŗa dienas izdotos.

Nav šaubu, ka domas par teātŗu apvienību un tās iecerēto lielsarīkojumu — teātŗa dienām — var dalīties. Dažādi uzskati ir katras sabiedrības neatņemama sastāvdaļa. Tikai diktatūras vai pamirušas sabiedrības raksturojas ar vienu „nemaldīgu" vadlīniju. Šis domas uzsvaram atgādināšu citas trimdas zemes — Austrālijas — tik ļoti atšķirīgo stāvokli: vismaz teātŗa dzīvē turienes latvieši atrodas tik tālu priekšā mums ceļā uz ideālu trimdas teātŗa dzīves ritmu, ka pat karstākie optimisti mūsu vidū neiedrošināsies cerēt sasniegt līdzīgu pakāpi arī Ziemeļamerikā. Bet — kas gan var kavēt mūs censties šim skaistajam piemēram sekot?

Teātŗu apvienība dibināta, lai palīdzētu mūsu teātrim trimdā eksistēt un augt, bet teātŗa dienas iecerētas kā labākais praktiskā darba veids, kā šo organizēto kustību šai virzienā iedzīvināt. Šīs domas piekritējam, kuŗš tomēr kritiski vēro daritāju ieceres un izvēlētos līdzekļus, var dabūgi rasties jautājumi: Kas ir šie jaudis, kuŗi šo donkichotisko darbu iecerējuši veikt? Kādu domu mudināti viņi grib šo ieceri pipildīt, ja mūsu redzamākās personības teātŗa dzīvē par kaut ko līdzīgu, vismaz atklātībā, nav pat domājušas?

Vienkāršības labad gribētos vispirms atbildēt uz otru jautājumu. Vispirms, teātŗu apvienība radās spontāni, dabiskas nepieciešamības diktēta. Mums vēl vienmēr ir skatītāji, kuŗi prasa pēc latviešu teātŗa. Mums ir ansambļi, kuŗi grib šo prasību izpildīt. Bijušo profesionālo aktieru devums samazinās ar katru gadu. Vietējo ansambļu sniegums slīd lejup tieši tāpat. Pie tā vaino trīs apstākļus: 1) trūkst piemērotu režisoru, kuŗi ar nopietnu darbu ievaditu amatieŗus dziļākā izpratnē un pienākuma apziņā pret teātri, tā radot palielakamu vēlēšanos ik iestudējumu dot vērtīgāku nekā iepriekšē. jo; 2) trūkst piemērotu lugu, jo trimdas izrādēs luga ir svarīgākais no atsevišķajiem teātŗa elementiem; ja pēc izrādes skatītājs aiziet bez nieka bagātāks savā garīgajā augšanā, tad pati mākslinieciskākā izrāde bijusi tikai mirdzošs vizulis; 3) trūkst piemērotas kritikas, kas palīdzētu atdalīt paškritikas gošo diletantismu bā raditajām pal bām.

1965. gada janv darbinieku kong ātŗa sekcijas sa dedzīga domu i sambļu pārstāvji sapulcēties tieši risināšanai. Šī s tika 9. un 10. okt problēmu pārru bija vienprātīga skaņotu, mērķt spējams cerēt s Tam nepieciešama vienība. Tā radī ātŗu apvienību, tums un to pie citā izriet, ka ja nepieciešamības jums. Jau minē negātivo apstāk nāksme vienojās devumiem: 1) Sa bību un meklēt tieŗus-režisorus, varētu atļauties posmu pavadīt, ar vairākiem a kas tad arī ga mu mēnešalgu. pieredze ar J. S pāna viesošano da izkārtojuma Lugas gādājan meklēšanas da sambļa tiešās s šumību ar at meklējamas a atzīstot, ka lab lītātei piemēro labāks par vā darbu. Sevišķa ma igauņu un l 3) Konstruktīv drošināšanai iz tāju grupas no ves jaudim ar Šīs grupas izrā kā slēgta vienī mus paziņojot pīgas formulēš spējama novēr skaite un sasni bez kā vērtētāj sabojāt labās tiecīgo ansamb būs devusi vis

Tādas bija d kas pamatoja ricību. Bez šau uzdevums teātŗ piedabūt visa ves jaužu vienī bam, jo vienīgi nopietni panāk ties pat neiesp ir citas iespēj neviens vēl tā tādēļ atliek daudz to, kuŗi traucējot šo l ķu piepildīšanu Atbildēt uz (Kas ir šie ja bu iecerējuši v vieglāk. Teātŗu bā ir cilvēki b nālas pagātnes bļa aktīvie

EDVĪNS MEDNIS

Vai tu vēl a

No toposā k

(8. turpinājums)

Grīva klusēja, it kā teiktais neattiekt ņu. Tad viņam metās virsū ārsts:

„Tādas ziepes! Kādēļ ievārījāt tādas Pie tam vēl šādā stāvoklī? Aleksandra pilns ar skukiem, Centrālviesnīcā istabu, dzīgs! Bet šim jāved godīgs skukis savā dz Septiņi pērkoni un velns lai parauj tādu šanu! Mefistofels ar divdesmit gadiem, pā un — tāda cūciba! . . ."

Grīva turpināja klusēt, it kā viss attie kādu citu.

Uzsāku pirmo nopratināšanu:

„Kā viss notika? Kas šāva? Kas un kā atbildēt un tūlīt, vai dzirdiet?!"

Man bija jākliedz, kamēr viņš it kā p Viņa lūpas sakustējās, pār tām pārvēlās v

„To labi nezinu, vēl nesaprotu . . . Mēs cīnijāmies, viņa kaut kā pretojās . . . T rokā bija pagadījies ierocis — mana pis Es satrūkos, jo varēja notikt kaut kas ļa tas nedrīkstēja notikt ar — viņu . . . Es ie laid vaļā, dod šurp pistoli! Viņa neklausīj ba tikai ieroci vēl ciešāk, es mēģināju to i viņas rokām . . . Te atskanēja šāviens vairs nepretojās . . . Tikai tad atgidos un

ATVIJA
AMERIKĀ

TREŠDIENA, 1966. G. 9. NOVEMBRIS

NĀ REDAKCIJA TORONTO.
tors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston
Ont.; tālr. 531—4533;
niece — Silvija Ancāne, sasniedzama re-
6—3239;
— Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park
arborough, Ont.; tālr. 759—8076;
— Ints Polnieks, 26 Underhill Dr., Don
447—6933;
Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd.,
tr. 463—4226.
DAKCIJA EIROPĀ:
nte, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.
manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
tus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta at-
pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais
zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
izteiktās domas ir rakstītāja personīgs
gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.
: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50;
3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu
$16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.
a: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā
$3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

eši trimdas
eidoskopā

ģimnazi- cu un franču valodas skolotāja
skolēnu S. Silkalna dodas uz Austrāliju,
nav pil- viņas vietā pieņemta kāda vācie-
, — ziņo te. Minsteres latviešu ģimnazija
par in- no vācu iestādēm saņēmusi 20.000
stināšanu marku fizikas un ķīmijas kabi-
azija sa- netu modernizēšanai.
ijas ievē- ★ Rakstnieks un dzejnieks Ar-
aupītu li- nolds Apse, turpinādams viesoša-
internā- nos Vācijas latviešu centros, pie-
dalījies DV Mežotnes nodaļas
ppas, īpa- 15 darbības gadu jubilejas sarīko-
si vairāk jumā, noskandinādams arī pa
iespējas dzejolim.
ka audzi- ★ Arī Londonā atzīmēta rakst-
šana tē- nieka Anšlava Eglīša 60. gadskār-
ta, Latviešu preses biedrības An-
n Teodo- glijas kopai rīkojot viņa darbu
rī Zvied- vakaru. Referātu lasīja Velta
u skate, Sniķere, dzejoļus skandēja R. Pa-
darbi — vasars, fragmentus no A. Eglīša
treti u.c. romāniem — M. Reitere. Gaida
kslinieka Trēziņa dziedāja latviešu dzies-
mas. Sarikojumā bija arī izstā-
967. gadā dītas Anšlava Eglīša grāmatas.
enas, ku
s igauņu
n. Dzies-
rī Ķelnes
teres va-

ģimna-
iju turp-
komisija,
ētas sko-
r. Hoss,
vadītājs
s direk-
Ģimna-
ie un 3
nējā vā-

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

domas tomēr palika nemainīgas. Pēc
kšķilē nevēlējos ar Mariku nekādās
aisties.

∴

a pogurdinoša darba diena. Negribas
ildītajā autobusā, kādēļ nolemju iet
st līkumu, ieelpot svaigo vakara gai-
cāties par to, ka marksisma vakara
na kārtā izpalikuši.

no medicīnas institūta Padomju bul-
ēnā gaitā pāri Bastejkalnam, kad
n savu vārdu. Ātri apgriežos un redzu
jautru kā agrākajos gados, kad viņai
aveicies. Labi atceros, ka tikpat pēk-
pārskanoties pretējā ekstrēmā un liet
māc kādas rūpes. Tādu es Olitu pa-
š ģimnazijas laika, un šīs pamatīpa-
glabājusi nemainītas.

i patiešām paveicies: viņa dabūjusi
darbu Rīgā. Klausidamās viņas stās-
pajautāt kaut ko tuvāku par Mariku.

ji apstājas. kad pieminu Marikas vār-
s gandrīz locīdamās. Viņa smejas tādā
a arī man jāapstājas.

sēdīsimies uz sola tur kanāla malā,
teikšu, ko domāju," beidzot nosaka

dzījusies garām plūstošajā ūdenī, vi-
jautra, saka:

ka Katrīna Lielā iegājusi vēsturē ne
rojama Krievijas imperātore, bet arī
nesla dēļ . . . Viņas vārds kļuvis par
u, kas raksturo dažu sievišu nepie-
nimfomaniju, arī savas varas izman-
ksmju labā."

u man to stāsti?" iejautājos, tumšu
nu nojautu mākta.

(Turpinājums sekos)

BŪT VAI NEBŪT?

PĀRDOMAS PAR LATVIEŠU TEĀTRA PAŠREIZĒJO SITUĀCIJU SVEŠUMĀ

Virsraksta klasiskais jautājums allaž vislabāk iederējies filozofa vai aktiera lūpās. Šoreiz atstāsim to aktierim, jo gribas runāt par trimdas latviešu teātri sakarā ar novembra beigās notiekošajām pirmajām teātra dienām Ziemeļamerikā.

„Vai izdosies?" ir rikotāju — jaunās Latviešu teātru apvienības Ziemeļamerikā pagaidu valdes neziņas pilnais jautājums. „Ir jādara viss, lai izdotos!" skan darba gribas atbalss. Arī šīs rindas kalpo gribai darīt visu iespējamo, lai teātra dienas izdotos.

Nav šaubu, ka domas par teātru apvienību un tās iecerēto lielsarīkojumu — teātra dienām — var dalīties. Dažādi uzskati ir katras sabiedrības neatņemama sastāvdaļa. Tikai diktatūras vai pamirušas sabiedrības raksturojas ar vienu „nemaldīgu" vadlīniju. Šīs domas uzsvaram atgādināšu citas trimdas zemes — Austrālijas — tik ļoti atšķirīgo stāvokli: vismaz teātra dzīvē turienes latvieši atrodas tik tālu priekšā mums cejā uz ideālu trimdas teātra dzīves ritmu, ka pat karstākie optimisti mūsu vidū neiedrošinās cerēt sasniegt līdzīgu pakāpi arī Ziemeļamerikā. Bet — kas gan var kavēt mūs censties šim skaistajam piemēram sekot?

Teātru apvienība dibināta, lai palīdzētu mūsu teātrim trimdā eksistēt un augt, bet teātra dienas iecerētas kā labākais praktiskā darba veids, kā šo organizēto kustību šai virzienā iedzīvināt. Šīs domas piekritējam, kuŗš tomēr kritiski vēro daritāju ieceres un izvēlētos līdzekļus, var dabīgi rasties jautājumi: Kas ir šie ļaudis, kuŗi šo donkichotisko darbu iecerējuši veikt? Kādu domu mudināti viņi grib šo ieceri piepildīt, ja mūsu redzamākās personības teātra dzīvē par kaut ko līdzīgu, vismaz atklātībā, nav pat domājušas?

Vienkāršības labad gribētos vispirms atbildēt uz otru jautājumu. Vispirms, teātru apvienība radās spontāni, dabiskas nepieciešamības diktēta. Mums vēl vienmēr ir skatītāji, kuŗi prasa pēc latviešu teātra. Mums ir ansamblī, kuŗi grib šo prasību izpildīt. Bijušo profesionālo aktieŗu devums samazinās ar katru gadu. Vietējo ansambļu sniegums slīd lejup tieši tāpat. Pie tā vaino trīs apstākļus: 1) trūkst piemērotu režisoru, kuŗi ar nopietnu darbu ievadītu amatieŗus dziļākā izpratnē un pienākuma apziņā pret teātri, tā radot paliekamu vēlēšanos ik iestudējumu dot vērtīgāku nekā iepriekšējo; 2) trūkst piemērotu lugu, jo trimdas izrādēs luga ir svarīgākais no atsevišķajiem teātra elementiem; ja pēc izrādes skatītājs aiziet bez nieka bagātāks savā garīgajā augšanā, tad pati māksliecieciskākā izrāde bijusi tikai mirdzošs vizulis; 3) trūkst piemērotas kritikas, kas palīdzētu atdalīt paškritikas trūkumā augošo diletantismu no rūpīgā darbā radītajām paliekošajām vērtībām.

1965. gada janvārī 1. kultūras darbinieku kongresā Čikagā teātra sekcijas sanāksmē bija tik dedzīga domu izmaiņa, ka ansambļu pārstāvji vienojās rudenī sapulcēties tieši savu problēmu risināšanai. Šī sanāksme arī notika 9. un 10. oktobrī Čikagā. Pēc problēmu pārrunāšanas atziņa bija vienprātīga: vienīgi ar saskaņotu, mērķtiecīgu rīcību iespējams cerēt stāvokli uzlabot. Tam nepieciešama organizēta vienība. Tā radās doma par teātru apvienību, vadlīniju uzmetums un to pieņemšana. No sacītā izriet, ka jaunā apvienība ir nepieciešamības radīts iestādījums. Jau minēto trīs galveno negātīvo apstākļu novēršanai sanāksme vienojās par šādiem uzdevumiem: 1) Saskaņot kopu darbību un meklēt pieredzējušus aktieŗus-režisorus, kuŗi gribētu un varētu atļauties vairāku mēnešu posmu pavadīt, iestudējot lugas ar vairākiem ansambļiem reizē, kas tad arī garantētu pieņemamu mēnešalgu. (Čikagas teātra pieredze ar J. Šāberta un A. Tipāna viesošanos apliecināja šāda izkārtojuma iespējamību!) 2) Lugas gādājamas mērķtiecīgas meklēšanas darbā, uzsverot ansambļa tiešās saskares nepieciešamību ar autoru. Metodiski meklējamas arī tulkotas lugas, atzīstot, ka labs, latviešu mentalitātei piemērots tulkojums ir labāks par vāju pašu latviešu darbu. Sevišķa vērība pievēršama igauņu un lietuviešu darbiem. 3) Konstruktīvu vērtējumu nodrošināšanai izveidojamas vērtētāju grupas no apkārtnes skatuves ļaudīm ar lielāko pieredzi. Šīs grupas izrādes vērtē kopīgi kā slēgta vienība, savus atzinumus paziņojot tikai pēc to kopīgas formulēšanas. Tā būtu iespējama novēršamo trūkumu uzskaite un sasniegumu izcelšana, bez kā vērtētājiem būtu jābaidās sabojāt labās attieksmes ar atiecīgo ansambli, jo spriedumu būs devusi visa grupa.

Tādas bija domas un atziņas, kas pamatoja aktīvo teātrinieku rīcību. Bez šaubām, nopietnākais uzdevums teātru apvienībai būs piedabūt visas aktīvās skatuves ļaužu vienības kopīgam darbam, jo vienīgi tad darbam būs nopietni panākumi. Tas var likties pat neiespējami, bet — vai ir citas iespējas? Nav! Vismaz neviens vēl tādu nav parādījis, tādēļ atliek cerēt, ka nebūs daudz to, kuŗi paliks malā, tā traucējot šo labi iecerēto mērķu piepildīšanu.

Atbildēt uz pirmo jautājumu (Kas ir šie ļaudis, kuŗi šo darbu iecerējuši veikt?) nu ir daudz vieglāk. Teātru apvienības vadībā ir cilvēki bez spožas profesionālas pagātnes, bet tie ir ansambļa aktīvie darbinieki, kuŗus daudzu gadu darba pieredze tomēr kvalificējusi pieskarties lielajam jautājumam: Ko un kā darīt, lai mūsu teātra ansambļi turpinātu pildīt savu vitālo uzdevumu mūsu trimdas dzīvē.

Šo cilvēku lēmums tad nu ir izskanējis: jāsapulcina visi mūsu ļaudis, kuŗi vēl nopietni interesējas par trimdas latviešu teātra nākotni, teātra dienās Toronto. Paredzētajās darba sēdēs ar referātiem un diskusijām speciālistu vadībā varēsim izmainīt domas, aicināt un ierosināt mērķtiecīgai darbībai pastāvošo problēmu risināšanā. Varēsim arī iepazīties un salīdzināt dažādu ansambļu darbību, noskatoties to izrādēs. Plānota arī īpaša pēcpusdiena bijušo skatuves zvaigžņu sapazīstināšanai ar tagadējiem entuziastiem.

(Nobeigums 4. lpp.)

Kārlis Kurbads

VELTĪJUMS

(Birutai)

Raugi, vēl zeltītās lapās
Kavējas saule un siltums,
Kavējas, netīkas aiziet
Bijušai vasaras dienai.

Tā es gribu pie tevis
Palikt un neaiziet mūžam,
Vasaras briedums kaut pāri,
Dzīvei kaut pienācis rudens.

Prātā nāk saulainās dienas —
Ziedoši ābeļzari,
Strautu un cīruļu zvani,
Tavas smejošās acis,
Likstmi vērās kas manī.

— — — — — — —

Raugi, vēl rudens lapās
Kavējas saule un siltums.
Kavējas, netīkas aiziet
Bijušai vasaras dienai . . .

Imants Sakss

Skanigs un nozimigs koncerts

ŅUJORKAS APVIENOTO LATVIEŠU KOŖU KONCERTS TORONTO

Ņujorkas apvienoto koŗu pirmā viesošanās Toronto izvērtās par ievērojamu notikumu šejienes latviešu mūzikas dzīvē, par ko atsaucīgu liecību sniedza plašā klausītāju saime, tās aplausu ritmiskais vieglums un vitolisšalkas, kori un diriģentā Bruno Skulti sveicinot. Ka diriģents un dziedātāji bija nopietni gatavojušies šim Toronto koncertapvienības jaunās sezonas pirmajam koncertam, to labi parādīja saturīgā programma, tāpat rūpīgais iestudējums. Apvienotais Ņujorkas koris var lepoties ar labām balsīm, un dziedātāju rindās pamanījām pat dažus solistus un solistes, kā arī dziedātājus un dziedātājas no ievērojamākiem Latvijas koŗiem. Pārsteigti redzējām, ka koŗos nekaunas dziedāt pat komponisti un instrumentālisti.

Programmas pirmajā daļā bija 6 Jāzepa Vītola dziesmas: „Karaļmeita" (Rainis), „Ceļinieks" (J. Poruks), „Karalis un bērzlapīte" (Fr. Bārda), „Rūķīši un Mežavecis" (V. Plūdons), „Dūkņu sils" (V. Plūdons) un „Mākoņlaivas" (K. Jēkabsons). Visas šīs dziesmas pašas par sevi ir meistardarbi, kuŗiem latviešu koŗi tuvojušies ar īlielu cieņu, bijību un, visvairāk, ar atturību. Ņujorkas korim šīs Vītola dziesmas izrādījās jau labi iedziedātas, izteiksmē spraigas un lokanas, it sevišķi t.s. lieldziesmas — „Rūķīši un Mežavecis" un „Dūkņu sils", pēdējā solo dziedājumu veicot Almai Eglītei un Mirdzai Piekalnītei. Patīkami bija dzirdēt arī „Mākoņlaivas", kuŗu iespieda 1920. gados „62 dziesmās" (viens no ievērojamākiem latviešu koŗa dziesmu krājumiem) Kaut arī te pamanījām nelielas intonācijas svārstības, dziesmas ritmiskais vieglums un vitolisšalkas, kori un diriģentā Bruno Skulti sveicinot. Ka diriģents un dziedātāji bija nopietni gatavojušies šim Toronto koncertapvienības jaunās sezonas pirmajam koncertam, to labi parādīja saturīgā programma, tāpat rūpīgais iestudējums. Apvienotais Ņujorkas koris var lepoties ar labām balsīm, un dziedātāju rindās pamanījām pat dažus solistus un solistes, kā arī dziedātājus un dziedātājas no ievērojamākiem Latvijas koŗiem. Pārsteigti redzējām, ka koŗos nekaunas dziedāt pat komponisti un instrumentālisti.

Programmas pirmajā daļā bija 6 Jāzepa Vītola dziesmas: „Karaļmeita" (Rainis), „Ceļinieks" (J. Poruks), „Karalis un bērzlapīte" (Fr. Bārda), „Rūķīši un Mežavecis" (V. Plūdons), „Dūkņu sils" (V. Plūdons) un „Mākoņlaivas" (K. Jēkabsons). Visas šīs dziesmas pašas par sevi ir meistardarbi, kuŗiem latviešu koŗi tuvojušies ar īlielu cieņu, bijību un, visvairāk, ar atturību. Ņujorkas korim šīs Vītola dziesmas izrādījās jau labi iedziedātas, izteiksmē spraigas un lokanas, it sevišķi t.s. lieldziesmas — „Rūķīši un Mežavecis" un „Dūkņu sils", pēdējā solo dziedājumu veicot Almai Eglītei un Mirdzai Piekalnītei. Patīkami bija dzirdēt arī „Mākoņlaivas", kuŗu iejāpiemin, ka viņa žests kļuvis mierīgāks, mūzikālais iztulkojums nopietnāks, pārdomātāks. Skultem vienmēr ciešs un autoritātīvs kontakts ar koŗi, pārredzot koŗa iespējas un situāciju turpat vai katrā elpas vilcienā. Nākotnē būtu vēlams, lai koris savā repertuārā joprojām uzņemtu arī vēl citas nedzirdētākas Vītola u.c. latviešu komponistu dziesmas, tā parādot, ka Vītolam bez „Gaismas pils" un „Beverīnas" ir bijušas arī citas dziesmas, piemēram — „Cīgānu dziesmas".

Sekmīgi risinājās arī koncerta otrā daļa, kuŗā dzirdējām Em. Melngaiļa tautas dejas apdari „Spēlē jel, spēlmani" un Bruno Skultes „Ganiņš biju", kas ir rapsodija par latviešu ganu dziesmām solo balsīm, korim, klarnetei un koklēm. Te sastapām plašāku tautas dziesmu un deju virkni, visumā idillisku mierīgi un nepretenciozi iekārtotu. Rapsodijas beigās ieskanējās arī spēcīgāks, dramatiskāks ievirzījums, piemēram, „mājā, govis, mājā govis". Kokļu vienkāršo skaņu plūduma atbalstā koris un solisti (A. Līdacis, V. Tropa, M. Piekalnīte) savu uzdevumu veica pievīlcīgi un tīri, izpelnoties klausītāju jūsmīgu atsaucību. Teicams pasākums restaurēt šo seno latviešu dziedāšanas gadskārtu un norises, bet ka te problēmu netrūkst, nevarēs neviens noliegt.

Samērā skops bija diriģents piedevu izdalīšanā. Taču plašā un bagātā programma atsvēra visu, kas varētu vēl sekot.

Visumā skanīgs un nozimīgs koŗa koncerts, par kuŗu lai pateicība Ņujorkas dziesmu draudzei un viņas mūzikālajam vadītājam. Tāpat šis koncerts apliecināja latviešu koŗu un diriģentu gribu neaizmirst mūsu mūzikas izcilākās vērtības.

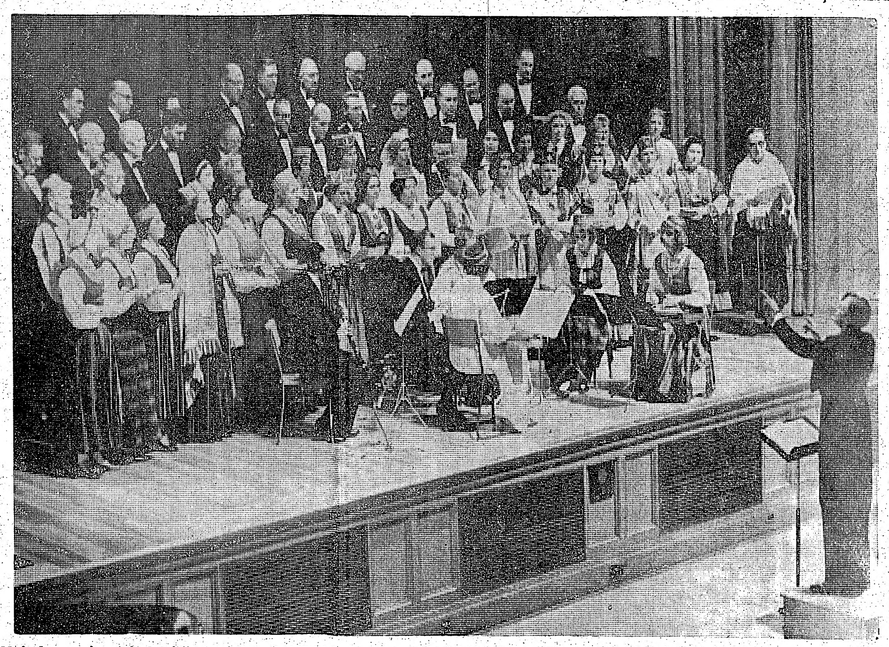

Ņujorkas apvienotais latviešu koris un koklētāju ansamblis ar klarnetistu O. Skulti Toronto notikušajā koncertā atskaņo B. Skultes „Ganiņš biju". Pa labi komponists un diriģents Bruno Skulte. Foto: J. Liģers

Kultūras chronika

Komponists Jānis Kalniņš pabeidzis Kanadas simtgades ietvaros pasūtinātos darbus — Ņubransvikas rapsodiju un Klavieŗu trio. Pēdējo pasūtinājis Kanadas mūzikas centrs.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Pēteris Dreimanis „Ģimene un tās bērnu audzināšana", Latviešu nacionālās apvienības Kanadā kultūras un izglītības nozares izdevums, 1966. gadā, 32 lpp.

„Ceļa Biedrs" Nr. 8 (108), mēnešraksts kristīgai dzīvei, šāgada oktobŗa burtnīca, biedrības Sējējs izdevums, redaktors J. Strautnieks, 16 lpp.

„Kaŗa invalīds" Nr. 11. Latviešu kaŗa invalīdu apvienības izdevums, šāgada septembŗa burtnīca, redaktors V. Pomelnieks, 96 lpp.

EDVĪNS MEDNIS

Vai tu vēl arvien tici liktenim?

KAŖA LAIKU STĀSTS

No topošā krājuma „Vīri un likteņi"

(8. turpinājums)

Grīva klusēja, it kā teiktais neattiektos uz viņu. Tad viņam metās virsū ārsts:

„Tādas ziepes! Kādēļ ievārījāt tādas ziepes? Pie tam vēl šādā stāvoklī? Aleksandra bulvāris pilns ar skuķiem, Centrālviesnīcā istabu, cik vajadzīgs! Bet šim jāved godīgs skuķis savā dzīvoklī!... Septiņi pērkoni un velns lai parauj tādu padarīšanu! Mefistofels ar divdesmit gadiem, pārcilvēks un — tāda cūciba! . . ."

Grīva turpināja klusēt, it kā viss attiektos uz kādu citu.

Uzsāku pirmo nopratināšanu:

„Kā viss notika? Kas šāva? Kas un kā? Lūdzu atbildēt un tūlīt, vai dzirdiet?!"

Man bija jākliedz, kamēr viņš it kā pamodās. Viņa lūpas sakustējās, pār tām pārvēlās vārdi:

„To labi nezinu, vēl nesaprotu . . . Mēs kaut kā cīnījāmies, viņa kaut kā pretojās . . . Te viņas rokā bija pagadījies ierocis — mana pistole . . . Es satrūkos, jo varēja notikt kaut kas ļauns, bet tas nedrīkstēja notikt ar — viņu . . . Es iekliedzos: laid vaļā, dod šurp pistoli! Viņa neklausīja, sagrāba tikai ieroci vēl ciešāk, es mēģināju to izraut no viņas rokām . . . Te atskanēja šāviens . . . Viņa vairs nepretojās . . . Tikai tad atģidos un nojautu, ka lode nav ķērusi mani. Tas būtu bijis labāk, pareizāk . . ."

Ārsts nebija aizkustināts un uzkliedza:

„Tas viss par vēlu, nevietā! Kā iemānījāt un ierāvāt skuķi pie sevis? Atzīstieties bez pārcilvēka frazēm un izlikšanās!"

Grīva nodūra galvu:

„Solījos būt labs, nekā nedarīt. Zvērēju to, apsolīju, un viņa man noticēja, atslēdza aizslēgtā dzīvokļa durvis, atnāca . . . Bet tad manī ieskrēja velns, tā bija velnišķīga greizsirdība. Prasīju par to rotmistru, liku atzīties, gandrīz vai žņaudzu, bezmaz nožņaudzu, jo viņa neatzinās, negribēja atzīties . . ."

Man nācās grūti stostīšanos noklausīties. Biju arī jau saskatījis Maiju, laikam jau nesamanā, kādēļ steidzos pie viņas, kamēr aiz muguras Grīva vēl deva pēdējos paskaidrojumus:

„Pie visa jāvaino greizsirdība — ļaunākais velns visu velnu vidū, riebīgākais spoks starp visiem spokiem . . ."

„Pret to vajadzēja pagriezt visus frontes lielgabalus, lai saārda to lupatu lupatās, putekļu putekļos, jo skaudība, greizsirdība un nenovīdība ir visu ļaunumu, arī šīs kaŗošanas pamatos. Tā nodarījusi lielāko ļaunumu arī jums abiem!" vēl dzirdēju noteicam ārstu, tad jutu, ka viņš steidzas man pakaļ.

Maija nekustēdamās gulēja uz segas, kas bija noklāta pie gultas. Šaubījāmies, vai te būs vairs iespējams palīdzēt, jo lode bija taču izšauta pie pašām krūtīm. Ārsts satvēra viņas roku un noteica:

„Vēl ir vājš pulss." Pēc tam piespiedis ausi blūzītei, viņš piebilda: „Vēl strādā sirds, bet draud apstāties . . ."

Ārsts kaut ko iepildīja šļircē un lika tās saturam ieplūst meičas asinīs. Viņas elpa pastiprinājās, pēc laiciņa acu plaksti pavērās, lūpas sakustējās. Vai bija noticis brīnums?

Es nometos viņai blakus, cieši piespiežoties sejai. Maijas lūpas kaut ko dvesa, bet nācās grūti saprast. Beidzot tomēr saklausīju:

„Piedod, ka tā izdarīju . . . tev nepaklausīju . . , bet viņš tā lūdzās . . . man kļuva žēl . . .un es jau arī biju tik laimīga, viņš — nelaimīgs . . ."

Maija apklusa. Paraudzījos viņas acīs, kuŗas vēl nesen bija tā starojušas, bet nu apmiglojušās. Tad viņas acīs ieviesās kluss maigums, kas nestaroja no šīs zemes, bet jau nāca no citurienes, kas visam pāri. Es pieliecos vēl tuvāk un dvesu viņas ausī:

„Piedod arī man, ka nemācēju tevi pasargāt . . . Mēs būtu kļuvuši laimīgi, viss būtu izveidojies citādi . . ."

It kā atvadoties, man pieskārās viņas roka, bet balss izdvesa:

„Aizsūti to vēstuli mātei un pastāsti, pieraksti klāt, ka līdz pēdējam brīdim esmu palikusi viņas mēita . . . tāda, kā viņa bija vēlējusies un būtu lepojusies . . . to neaizmirsti . . . arī pastāstīt, ka esmu tik lepna . . . ka man aiziet līdz lielākais lepnums . . . arī par to, cik tu esi bijis mīļš un labs..."

Maijas elpa sāka aizrauties, tikai ar lielām grūtībām viņa izdvesa:

„. . . un pasaki, ka es vairs neļaunojos ne uz vienu . . . nekā ļauna nenovēlu arī viņam . . . un saņemi arī tu manu pēdējo . . . pēdē . . ."

Tas bija pēdējais izdvesums. Tad iestājās klusums, lielais apklusums.

Jutos tā, it kā arī es kopā ar viņu kristu tumšā bezdibenī, it kā arī man aizrautos elpa, apstātos sirds. Tik smaga un satriecoša bija šīs meitenes aiziešana. Biju skatījis daudzas aiziešanas kaŗa laukā, bet šī bija citāda, vissmagākā, jo te bija aizrauts nevainīgs upuris, un to bija pieveikusi ļauna, pārāk nežēlīga lode.

Aizspiedis viņai acis un pārmetis krustu, es lēnām piecēlos. Maija savas aiziešanas brīdī bija kļuvusi vēl skaistāka, vēl cēlāka, vēl cildenāka. Viņu varēja apskaust daža laba dzīves valdniece un karaliene, — tik ļoti sevi bija paaugstinājusi šī vienkāršā meitene, kas nu bija aizrauta drūmā mūžības naktī, bet iepriekš paguvusi dāvināt un izstarot tik daudz saules. Jutu sevī dziļu nožēlu, ka viņu šai brīdī nevarēja redzēt vecāki, kuŗu sāpes būtu jaukušās ar lepnumu.

(Nobeigums nāk. numurā)

Tumši mākoņi pār latviešu dienām Expo 67

(Pārnesums no 1. lpp.)

13. novembrī J. Niedra aicināts teikt runu Detroitas latviešu valstssvētku aktā, tādēļ tai pašā laikā notiekošajā varoņu piemiņas dievkalpojumā Saulainē LNAK pārstāvēs K. Tannis, bet laikraksta „Latvija Amerikā" un DV Toronto nodaļas jubilejas svinībās — T. Kronbergs.

Latvijas valstssvētku rīcības komiteja jau paveikusi priekšdarbus aktam, kas notiks 19. novembrī Ītona auditorijā Toronto. Šai sarīkojumā, kā parasts, nav noteiktas ieejas maksas, bet, ievērojot pieaugošos izdevumus, rīkotāji aicina tautiešus ne tikai apmeklēt šo nozīmīgo sarīkojumu, bet būt arī atsaucīgiem ziedotājiem. Sakarā ar Latvijas valstssvētkiem Okvilles radioraidītājs CHWO 19. novembrī no plkst. 4—4.30 pēcpusdienā sniegs īpašu latviešiem veltītu raidījumu (viļņu garums 1250). Labvēlīgs aicinājums sniegt informāciju saņemts arī no radio raidītāja CHIN (viļņu garums 1540). 18. novembrī savu gadskārtējo ziedojumu vākšanas akciju uzsāks LNAK palīdzības nozare, kuŗa pašreiz izsūta aicinājumus. LNAK valde lūdz visus latviešus būt atsaucīgiem ziedotājiem palīdzības darba sekmēšanai. Ziedojumu vākšana turpināsies līdz 1967. gada 15. janvārim.

Līdzīgi iepriekšējo gadu parauga, arī šogad 18. novembrī pl. 8 vakarā Latviešu namā LNAK valde rīkos pieņemšanu aicinātiem kanadiešu viesiem, etnisko grupu pārstāvjiem un latviešu organizāciju vadītājiem. Pieņemšanas laikā atklās arī veclatvieša A. Lapiņa gleznu izstādi, kuŗa sakrīt ar šī Kanādā iecienītā gleznotāja 100. dzimšanas dienu. 19. novembrī plkst. 3 dienā Latviešu namā notiks svinīga LNAK valdes sēde, kuŗā piedalīsies arī ALAs priekšsēža vietnieks Alfreds Bērziņš. Kā jau agrāk ziņots, A. Bērziņš būs valstssvētku akta galvenais runātājs un vēlāk piedalīsies arī TLB sestdienas skolas valstssvētku aktā.

Tā kā LNAK padomes kārtējā sesija paredzēta februārī un pašreiz nav steidzamu vispārējas dabas jautājumu, valde vienojās padomes rudens sesiju šogad nesasaukt.

Kasieris K. Tannis ziņoja, ka šāgada budžets izpildās samērā labi: no paredzētajiem 3550 dol. jau ieņemti 2809,98 dol., bet izdoti 1406 dol., kamēr 300 dol. vēl atrodas norēķināšanās procesā. LNAK valde apkārtrakstā aicinās visas organizācijas un draudzes, kuŗas to vēl nav izdarījušas, nokārtot dalības maksas. Kultūras fonda līdzekļos pašreiz ir 429,42 dol., no kuŗiem valde vienojās 175 dol. nosūtīt BPLA kā savu maksājumu Tautas balvai.

Izglītības nozares vadītājs J. Mežaks informēja, ka sarunas par trīs organizāciju bibliotēku apvienošanu centrālā bibliotēkā Latviešu namā risinās sekmīgi un ka DV Toronto nodaļas valde sagaida, ka tās principiālo piekrišanu apstiprinās arī biedru sapulce. Tādā gadījumā bibliotēkas iekārtošanai būtu jāizgatavo jauni skapji, kas izmaksātu ap 700 dol. LNAK valde piekrita piedalīties šo izdevumu segšanā. J. Mežaks arī informēja, ka viņš kā galvenais redaktors uzsācis līdzstrādnieku apzināšanu iecerētajai Kanadas latviešu vēstures grāmatai.

Valdes sēdē bez priekšsēža J. Niedras piedalījās viņa vietnieki T. Kronbergs un A. Rāviņš, padomes prezidija vietnieks J. Grīslis, valdes sekretārs J. Kalns, kasieris K. Tannis, biedrzinis A. Vanags, locekļi V. Toma un J. Grodnis, izglītības nozares vadītājs J. Mežaks un revīzijas komisijas priekšsēdis J. Rolavs.

R. N.

SEKMĪGAS PIRMĀS MEDĪBAS

Liekas, ka šī medību sezona kļūs viena no sekmīgākajām Toronto latviešu medniekiem, kuŗi līdz šim atgriezušies ar bagātīgiem medījumiem un skaistām trofejām. Pie veiksmīgajiem medniekiem tagad sevi var pieskaitīt arī apdrošināšanas aģentūras vadītājs I. Andrejsons, kaut medībās bija devies pirmo reizi. Līdz šim viņam nebija pat medību atļauja, kuŗu ieguva pirms došanās uz medībās ap 600 jūdžu attālās Hērstas apkārtnē. Šī pilsēta ar savu purvaino apkārtni pazīstama kā „alņu galvaspilsēta", un medību pavadoņi še lieto īpašus kāpurķēžu transporta līdzekļus, kuŗi, līdzīgi armijas tankiem, spēj pārvarēt mežu purvainos un kalnainos apgabalus.

Ar šādiem „tankiem" mednieku grupa, kuŗā bez I. Andrejsona vēl piedalījās J. Taperts, J. Žuks un G. Šultmanis, katru dienu izdalīta medību apvidū apmēram 3 jūdzes viens no otra. Četras pirmās medību dienas bija nesekmīgas, un tāda jau izlikās arī piektā, kādēļ vakaram tuvojoties, I. Andrejsons izlādēja savu šauteni un sagatavojās atceļam uz mītni. Tad pēkšņi, krēslai metoties, nogurušo mednieku „apciemoja" kāds alņu bullis. Kamēr I. Andrejsons atkal pielādēja šauteni, alnis jau devās atpakaļ mežā biezoknī. Mednieka šāvieni viņu tomēr vēl panāca. Vēlāk alnis izrādījās par 600 mārc. smagu bullēnu.

Apmēram tai pašā laikā arī otrs grupas dalībnieks J. Taperts nomedīja 1600 mārc smagu alņu bulli.

R. N.

PLAŠĀKAIS DV SARĪKOJUMS ŠAI GADĀ KANADĀ:

Laikraksta „Latvija Amerikā" 15 gadu un DV Toronto nodaļas 16 gadu

DARBA ATCERES SVINĪBAS

svētdien, 13. novembrī, Latviešu namā Toronto.

PLKST. 10.30 NO RĪTA:

SABIEDRISKĀ TIESA

Uz apsūdzēto sola laikraksts „Latvija Amerikā" par nacionālās vienības graušanu. Ieeja pret ziedojumiem.

PLKST. 2 PĒCPUSDIENĀ:

KONCERTS — DUETU VAKARS,

ievadījumā varoņu cildinājums. Piedalās soprāns Astra Kalniņa no Detroitas, baritons Pēteris Geistauts un pianiste Vera Leinvēbere. Programmā latviešu un citu tautu dziesmas un operu ārijas. Ieeja 2,50 dol.

PLKST. 5 PĒCPUSDIENĀ:

JUBILEJAS AKTS AR KOPĪGU MIELASTU

Piedalīšanās maksa 3 dol.

Ieejas kartes iepriekšpārdošanā dabūjamas DV grāmatnīcā Latviešu namā, 491 College St.

LATVIJA AMERIKĀ un Toronto DV jubilejas satrauc sabiedrību

JAUTRS PAĢALOJUMS PAR NOPIETNIEM SARĪKOJUMIEM

Pēc informācijas publicēšanas par laikraksta „Latvija Amerikā" 15 gadu un DV Toronto nodaļas 16 gadu darbības atceres sarīkojumu, kas notiks 13. novembrī Latviešu namā Toronto, pilsētā radusies līdz šim neredzēta kustība. Tāda novērota vairākās pilsētas daļās un pēc sava rakstura ir visai dažāda. Vispirms, Latviešu namā iekārtotajā DV grāmatnīcā, kur notiek jubilejas sarīkojumu biļešu iepriekšpārdošana, izcēlies ugunsgrēks. To radījis sakarsētais tālruņa vads, jo darbvedīs nejauši bija atstājis uz galda klausuli starp dažādiem dokumentiem, lai iepriekšpasūtinātājiem sameklētu vēl nedaudzās pārpalikušās ieejas kartes. Laimīgā kārtā pirmās liesmas pamanīja pārējie grāmatnīcas darbinieki un apmeklētāji, kuŗi drosmīgā pašaizliedzībā, nebaidoties no apdegšanas briesmām, liesmas apslāpēja. Tā nebojāts palicis grāmatnīcas inventārs, pārpalikušās ieejas kartes ieskaitot. To pārdošana atkal atjaunota, bet, lai izvairītos no līdzīgiem starpgadījumiem, ieteicams personīgi ierasties grāmatnīcā, jo tālruņa vadi tiešām ir ļoti tievi un daudzajos biļešu pieprasījumos ātri pārkarst.

Neparedzēti starpgadījumi notikuši arī redakcijā un spiestuvē. Visi virsiespieduma laikraksta eksemplāri izpārdoti un abonentu skaits strauji audzis. Izrādās, ka tā daļa latviešu, kuŗa par laikrakstu līdz šim maz zināja un, protams, nebija līdzšinējo abonēšanas aktu un jubilejas koncertu pl. 2 dienā. Tā uzdevums ir viesiem sniegt garīgo baudījumu un pārdzīvojumu, lai uzlabotu ēstgribu kopīgajā jubilejas mielastā plkst. 5 pēcpusdienā. Visu gardēžu gaumei centīsies iztapt vienmēr čaklās Toronto vanadzes.

Sarīkojumu virknes degpunktā

Pianiste Vera Leinvēbere, kuŗa laikraksta „Latvija Amerikā" un DV Toronto nodaļas jubilejas koncertā 13. novembrī Latviešu namā Toronto veiks klavierpavadījumus soprāna Astras Kalniņas un baritona Pēteŗa Geistauta duetiem.

tiesā par lieciniekiem ieradīsies prāv. N. Trepša no Ņujorkas. Sabiedriskajā tiesā apsūdzēto, sūdzības uzturētājus, aizstāvi, tiesnešus un lieciniekus katrs varēs skatīt vaigā un dzirdēt viņu argumentus un tiesas spriedumu.

Pēc sabiedriskās tiesas apsūdzībām, aizstāvībām un citām vārdu „kaujām" jubilejas svinību rīcības komiteja „prātu nomierināšanai" rīko svinīgu varoņu cildināšanas aktu un jubilejas koncertu pl. 2 dienā. Tā uzdevums ir viesiem sniegt garīgo baudījumu un pārdzīvojumu, lai uzlabotu ēstgribu kopīgajā jubilejas mielastā plkst. 5 pēcpusdienā. Visu gardēžu gaumei centīsies iztapt vienmēr čaklās Toronto vanadzes.

Jānis Traips

Būt vai nebūt?

(Pārnesums no 3. lpp.)

Še nu tomēr teātŗu apvienība atdūrusies pret nostāju, kuŗa, vismaz pēc šo rindu autora domām, var jūtami kavēt iecerēto mērķu sasniegšanu. Kā jau iepriekš uzsvēru, iecerētais darbs atsevišķu ansambļu sniegumā kvalitātes celšanā nav velcams bez it visu latviešu teātŗa cilvēku iesaistīšanās. Taču bieži no bijušo profesionālo aktieŗu puses pienāk atbildes: „Man teātŗu apvienība nekā nevar dot. Tā nav priekš manis." Kā pirmā, tā otra atbilde neiztur kritiku.

Vispirms mazie ansambļi var dot aizejošajiem māksliniekiem nopietnu sekotāju pulku. Ar to nedomāju profesionālo nozīmi, bet gan dziļāku teātŗa milestību. Reāli ikdienā skatoties, ir jāatzīst, ka tīri profesionālais teātris mums vairs neeksistē, pēc tā nav arī absolūtas nepieciešamības. Mūsu skatītāji, kuŗi tēātŗi apmeklē māksliniecisko meklējumu dēļ, to sen var atrast vietējo profesionāļu izrādēs. Latviešu teātrim jāsniedz īpati latviskais, ko neviens cits pasaules teātris mums nespēj dot, bet bez kā mēs nevaram iztikt, ja gribam kā latvieši turpināt domāt un dzīvot (skat. P. Jēgeres-Freimanes atziņas „Jaunās Gaitas" 54. numurā.) Ar to nedomāju, ka drīkstam samierināties ar diletantiskām izrādēm, kādas atkal un atkal nākas skatīt „paša māju" ansambļu sniegumos, bet iekļūšana no šī diletantisma dūksnāja šiem ansambļiem nav domājama bez bijušo profesionālo aktieŗu daudz aktīvākas piedalīšanās nekā līdz šim. Vai tiešām tik nereāls un lieks būtu stāvoklis, ja ikvienam mūsu pazīstamajam skatuves mākslinieka būtu kāda „krustbērnu" kopa, par kuŗas skatuves gaitām tas justos tieši atbildīgs? Pie kuŗa ansamblīs vienmēr varētu griezties ar savām vajadzībām? Tā kā tiras bijušo profesionāļu izrādes vairs nav iespējamas, vai nebūtu tikai svētīgi, ja režisori un aktieŗi palīdzētu strādāt mazajiem amatieŗu ansambļiem, kuŗos aug arī viņu nākotnes izrāžu līdzspēlētāji? Un beidzot, bet ne maznozīmīgais jautājums: Vai tiešām tā ir labi un pareizi, ja jebkuŗas profesijas cilvēki, kuŗi savas darbības ziedu laikus varējuši vadīt un attīstīt brīvajā Latvijā, tagad ērti noiet malā, neliekoties zinis par sava darba turpinājumu, kas kļūst ar katru dienu grūtāks?

Šo iemeslu dēļ ir nepieciešams teātŗu dienās Toronto piedalīties vismaz pārstāvjiem no katras aktīvās teātŗa vienības, bet galvenais — pēc iespējas vairāk bijušajiem profesionāļiem!

Nav šaubu, ka iecerētās teātŗa dienas izdosies vienīgi tad, ja netrūks teātrinieku, kuŗi gatavi arī upuŗus nest, lai tajās piedalītos, bet — kad gan kaut kas nozīmīgs sasniegts bez ziedošanās un upuŗiem?

R. S.

Bagātīgs bija laimestu klāsts Latviešu nama Toronto dāmu komitejas rīkotajā bazāra loterijā. Uzņēmumā laimestu saņem Vis valdis Freimanis, aiz galda no kreisās — A. Bencone, Z. Grēkere, dāmu komitejas pr-ce M. Cine un R. Gulbe. Foto: J. Ligers

TORONTO ZIŅAS

● Laikraksta „Latvija Amerikā" un DV Toronto nodaļas 16 gadu darbības atceres svinīgais akts un jubilejas koncerts notiks 13. novembrī plkst. 2 pēcpusdienā Latviešu namā. Koncertā duetus dziedās soprāns Astra Kalniņa no Detroitas un baritons Pēteris Geistauts pianistes Veras Leinvēberes-Langenfeldes klavierpavadījumā. Svinīgajā varoņu cildināšanas aktā un koncertā vietu rindas būs numurētas, ieejas kartes iepriekšpārdošanā vēl dabūjamas DV grāmatnīcā. Pēc koncerta plkst. 5 pēcpusdienā jubilejas svinības ar kopīgu mielastu Latviešu nama apakšējā zālē. Dalības maksa mielastā 3 dol. no personas, vēlama iepriekšēja pieteikšanās DV grāmatnīcā. Jubilejas sarīkojumu virkni rīcības komiteja ievadīs ar sabiedrisko tiesu, kuŗā laikraksts apsūdzēts par nacionālās vienības graušanu. Šis temats ir ne tikai interesants, bet mūsu sabiedriskajā dzīvē arī ļoti nozīmīgs, tādēļ rīkotāji sagaida kuplu dalībnieku skaitu un dedzīgas debates. Sabiedriskā tiesa notiks 13. novembrī plkst. 10.30 Latviešu nama lielajā zālē, ieeja pret ziedojumiem. Visi tautieši aicināti apmeklēt šo sarīkojumu virkni, kuŗa kopā veido piašako šāgada DV sarīkojumu Kanadā.

● Sv. Jāņa draudzes paplašinātajā padomes sēdē priekšsēža Z. Rūtenbacha vadībā piedalījās arī Saulaines pārvaldes un draudzes svētdienas skolas pārstāvji. Galvenais pārrunu temats bija par bērnu vasaras nometnes organizēšanu nākošā gadā. Jau tagad uzsāks piemērotu vadītāju apzināšanu, pie kam vēlami gados vecāki ar paidagoģisku izglītību. Izstrādās arī konkrētu nometnes darbības programmu, kuŗa vēlāk apstiprināma Saulaines pārvaldei un draudzes padomei. Jau pieteikušies vairāki interesenti vakantajai Saulaines kopēja vietai; par kandidāta izvēli pārvalde izšķirsies tuvākā nākotnē.

● Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības slēgto vakaru 5. novembrī atklāja valdes priekšsēdis P. Rasiņš un dāmu komitejas pr-ce E. Svennē, bet aktieris H. Miķelsons lasīja M. Deruma feļetonu par to, kā mūsu senči izgudroja debitu un kreditu. Bija arī mantu loterija, kuŗai 9 laimestus dāvinājuši saimnieciskie pasākumi. Slēgtajā vakarā piedalījās ap 50 biedru ar lūgtiem viesiem.

● Austrumu draudzē māc. A. Briedis kristījis Elgu Dagniju Jēkabsoni, Alberta un Leontīnes meitu.

● Gaujas gaidu vienības gadskārtējais Mārtiņvakars notika 6. novembrī Sv. Andreja baznīcas telpās. To ievadīja vienības pr-ce Inta Kalniņa, iztirzājot senās Mārtiņu parašas un to nozīmi. D. Jaunzemes sagatavoto ludziņu „Kā Mārtiņš brauca precībās" uzveda gaidu pulciņš kopīgi ar guntiņām. Par labāko tēlotāju atzina Daci Vari ciema sievas lomā, bet no 30 ķekatniekiem labākā bija „Kaza" — Skaidrīte Rutka un īpatākā „Burkāns" — A. Budrevics. Uvedumam un ķekatnieku parādei sekoja cienasts un rotaļas. Mārtiņu vakarā bija ierādušās ap 150 gaidu ar aicinātiem viesiem.

● Vairāk nekā 200 apmeklētāju bija Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas sarīkojumā, kuŗā viesojās Klīvlendas Mārtiņa Lutera latviešu draudzes mūzikālais ansamblis V. Aigares-Ūbelītes vadībā. Bez ansambļa dalībniekiem un draudzes mācītāja K. Brieža viesojās arī vairāki Klīvlendas draudzes pārstāvji, apsveicot archibīskapu A. Lūsi un nododot viņam dāvanu — Ansona gleznu. Archibīskaps savukārt pateicās viesiem par draudzīgo sadarbību abu draudžu starpā. Programmas daļā ansamblis sniedza dziesmas, deklamācijas, skečus un arī mūzikālus solo priekšnesumus. Nākošā dienā, 6. novembrī, ansamblis piedalījās arī dievkalpojumā ar vairākām garīgām dziesmām. Vijoles solo sniedza P. Briedis, bet dziesmas soprāns A. Aigare-Ūbelīte. Archibīskapa A. Lūša vadītā dievkalpojumā svētrunu teica māc. K. Briedis no Klīvlendas. Bija ieradušies ap 400 baznīcēnu.

● Savā darba vietā — Lēkvjūas spēkstacijā pēkšņi ar sirdstrieku 61 gada vecumā miris elektrotechniķis Georgs Ādlers. Viņu pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu 3. novembrī izvadīja māc. Ā. Čops. Nelaikus atstāj dzīvesbiedri Solomeju un dēlu Georgu, bet jaunāko dēlu Vilhelmu, kuŗu pazīstam kā Toronto Lāčīšu vadītāju, ar vedeklu un mazmeitu Okvillē.

● Sv. Andreja draudzes bērnu vecāku sanāksmē bija ieradušies ap 40 dalībnieku. To vadīja māc. Ā. Čops, bet protokolēja E. Kivle. Vispārēju pārskatu par draudzes svētdienas skolas darbību sniedza pārzine A. Cēbere. Skolu apmeklē ap 80 bērnu, kuŗi iedalīti 5 vecuma grupās. Darbojas 5 skolotāji. Mācības skolā notiek apmierinoši. Šogad izmanto jaunu mācības līdzekļu veidu; iztirzājamo Bībeles vielu var papildināt ar ērti pārvietojamām ilustrācijām. Pārrunās vienojās, ka skolotājiem būtu jāapzina tie bērni, kuŗi neapmeklē latviešu sestdienas skolu; nepieciešamības gadījumos, saziņā ar vecākiem, pie attiecīgām grupām noorganizējamas latviešu valodas stundas. Sakaru uzturēšanai starp bērnu vecākiem un skolotājiem, kā arī sarīkojumu organizēšanai par vecāku pārstāvjiem izraudzīja 1. grupā — J. Gregori, 2. grupā — L. Kleperi, 3. grupā — S. Hofmani, 4. grupā — I. Vaivari un 5. grupā — M. Vilciņu. Māc. A. Čops vēl norādīja, ka skolas darbs savu nozīmi attaisnos tikai tad, ja bērni, vecāki un skolotāji savus uzdevumus un darbu veiks nopietni. Vecākiem jāraugās, lai bērni skolu apmeklētu regulāri. Svētdienas skolas bērni uzsākuši ludziņas: „Ziemsvētki Sidrabenē" sagatavošanu H. Miķelsona vadībā. To uzvedīs eglītes sarīkojumā, kuŗš būs draudzes dāmu komitejas un svētdienas skolas kopīga dāvana visiem draudzes bērniem. Bez svētdienas skolas māc. Ā. Čopa vadībā vēl darbojas arī aizsviņa jauniešu grupa, kuŗu pašreiz apmeklē 24 jaunieši.

● Sv. Andreja draudzes valstssvētku dievkalpojums notiks 18. novembrī plkst. 8 vakarā. Tajā dziedās arī draudzes koris dir. A. Purva vadībā.

● Ap 100 apmeklētāju bija LP B Kanadas kopas rīkotajā mūzikāli-literārajā pēcpusdienā, kuŗu 6. novembrī Latviešu namā atklāja un vadīja kopas pr-ce Biruta Senkēviča, piedaloties rakstniekam A. Rasam, kuŗš referātā iztirzāja varoņmotīvu latviešu literātūrā, aktieris V. Pukatam, kas deklamēja Andr. Eglīša, A. Čaka un K. Skalbes dzejoļus, tenoram A. Porinam un pianistei E. Timermanei. Sarīkojumā bija iekārtots arī Kanadā dzīvojošo rakstnieku grāmatu galds.

● TLMM kluba pirmā sanāksme 3. novembrī DV namā bija labi apmeklēta. Valdes priekšsēža Dr. P. Bārdiņa vadībā notika svinīga jauno biedru uzņemšana un kultūrfilmu izrāde. Kluba sanāksmes turpmāk notiks regulāri līdz aprīlim katra mēneša pirmajā ceturtdienā plkst. 8 vakarā DV namā, 123 Huron St.

● Varoņu piemiņas svētbrīdis Saulainē pie Kritušo karavīru pieminekļa notiks 13. novembrī plkst. 2 pēcpusdienā. Garīgo aktu vadīs māc. R. Ekšteins, bet piemiņas runu teiks M. Lorbergs. Ziedu veltes piesakāmas O. Perro.

LATVIEŠU APRINĶIS

● DV Druvas nodaļa ar Latviešu lauksaimnieku biedrību Latvijas valsts dibināšanas atceri rīko 19. novembrī, plkst. 8 vakarā Leģiona zālē Selburnā. Svētku runu teiks Kanadas DV valdes ārējās informācijas nozares vad. O. Ieviņš. Būs arī mūzikāli priekšnesumi un kopīgs groziņu vakars.

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicamies visiem draugiem un paziņām, kas atcerējās mūs sēru dienā ar mierinošiem vārdiem, līdzjūtību un daudzajiem ziediem mana vīra un mūsu tēva Georga Adlera izvadīšanā pēdējā gaitā. Sevišķi mīļš paldies arī māc. A. Čopa kungam par skaistajiem atvadu vārdiem.

Solomeja, Georgs un Vilis Adlers

Anglijas skolotā

VĒRTĪGI REFERĀTI, KURI NOZĪMĪGI

(Nobeigums)

Trimdas sabiedrībā latviskā audzināšana notiek draudzēs un organizācijās — kā pieaugušo, tā jaunatnes — turpināja referents J. Andrups. Nacionālās intereses prasa, lai ikviens piederētu kādai trimdas draudzei. Pēc archibīskapa A. Lūša šniegtajiem datiem tajās tomēr sastāv tikai apmēram puse no visiem trimdiniekiem. Jāievēro, ka jauktu tautību draudzes un dievkalpojumi svešvalodās tomēr nav latviešu interesēs. Draudzes nedrīkst kļūt par pārtautošanas ieroci. Mums jāstāv par pamattiesībām — lūgt Dievu savā mātes valodā.

Trimdā laicīgās un baznīcas organizācijas aizstāj to vidi, kuŗu normālos apstākļos dod valsts; tās kļūst par valsts aizstājēju, tādēļ no tām prasa lielu atbildību. Atsevišķām trimdas saimēm, kuŗas organizē sabiedrisko dzīvi, ir jāpiņņās ļoti atbildīgais uzdevums radīt katrā vietā garīgās Latvijas gaisotni, kuŗā nepietrūktu elpas jauniem un veciem. Vajadzīgs dzīvais gars, ne sliktas gaumes provinciāli sarīkojumi, tukšas runas, nesaticība, dižošanās ar materiāliem viendienas panākumiem. Viss tas jaunos aizbaida, un ar to nodarīts smags grēks pret Latvijas nākotni. Nav noliedzams, ka šai ziņā jau grēkots ļoti daudz. Šis grēks jānovērš, vismaz reizi gadā jāsarīko kāds sarīkojums, uz kuŗu jaunos nav kauns aicināt un kuŗā jaunie arī kaut ko gūst.

Runājot par jaunatnes organizācijām, referents konstatēja, ka tajās atrodam darbojamies arī „jauniešus" 35 un pat 40 gadu vecumā, kuŗiem sen jau būtu laiks pārnākt pieaugušo organizāciju darbā vai arī jānodibina savas pieaugušo vienības. Anglijā jaunatnes pašdarbībā daudz veikušas deju kopas, atsevišķas skautu vienības, pēdējā laikā arī dažas vanadzēnu saimītes, bet pirmajos gados, ELJAs Anglijas nodaļa, kamēr tās rosība izpaudās kopu un pulciņu darbībā. Pulcēšanās tikai 2 — 3 reizes gadā neattaisno kādas jaunatnes organizācijas pastāvēšanu. Jādara viss iespējamais, lai likvidētās kopas savu darbību atkal atjaunotu. Absolūti nepieciešams pulcināt mūsu pusaudžus, jāpalīdz tiem satikties, tādēļ katrā vietā rikojamas rēgulāras jauniešu sanāksmes. Jūsagatavo šo pašdarbības pulciņu vadītāji.

Organizāciju vadībā jānotiek pauadžu maiņai — jānāk 30 — 40 gadu veciem darbiniekiem. Vecie darbinieki nedrīkst krampjaini turēties savās vietās, jo, to darot, mums sekotāju nebūs. Mums jāveic šī pauadžu maiņa nākamos 5 gados, mums jāsaprot, ka tas ir dzīvības vai nāves jautājums.

Tālāk J. Andrups pieskārās jautājumam, vai DV iespēs pulcināt jauno audzi, vai iespēs panākt pauadžu maiņu. DV, kā zināms, dibinās uz kopīga likteņa pārdzīvojumiem, kopīgām karā gaitām, kopīgu gūsta laiku un nepabeigtas cīņas rūgtumu, reizē ar to uz atziņu, ka cīņa turpināma. No šī pēdējā fakta izaudzināms emocionālais pārdzīvojums, kas var saistīt jauno paaudzi. Ir jāuzsver nepabeigtās cīņas raksturs, ka tā turpināma līdz brīvības atgūšanai Latvijai. Par to jārunā ar pārdzīvojumu, ne skalām frazēm, bet atrodot īstos vārdus. Jauno maiņu ne iegūstot, organizācijā kļūs par pensionāru apvienību.

Latviešu ģimene, skola un trimdas sabiedrība, tātad, ved jaunieti vienā virzienā — uz latvisko garu pasauli, uz latviešu kultūru. Latviešu kultūra nav un nedrīkst būt kaut kas sastindzis. Latviešu kultūra ir dzīvotspējīga — tā aug trimdā un arī dzimtenē.

Kā virzīt sabiedrisko un kultūras darbu trimdā, lai šim darbam gūtu atbalstu no jaunās maiņas? Jāliek lielāks uzsvars uz mūsu tiesībām pašu valsts atgūšanai. Jāatver kurlās pasaules ausis ar aktivitāti politiskajā piāksnē. Mūsu jaunajai paaudzei jādod mērķis, kas tās apziņā liekas pietiekami liels un svarīgs, lai tam ziedotu savus labākos spēkus, savu dzīvi. Pēc prof. P. Lejiņa atzinuma mūsu līdzšinējās prasības un iesniegumi Latvijas atgūšanai nav formulēti moderna formā. Šis formulējums jāatrod, un tad ausis būs dzirdīgākas. Mēs, visi baltieši, esam bijuši pārāk dzentlmeniski, mums jākļūst viriškīgākiem: ja nedod

ASV austrump
dentu dienas not
— 13. novembrī
namā (23 Kenil
bury) ar šādu
novembrī plkst. 2
atklāšana, plkst.
izstādes atklāšan
vakars A. Čaka
vembrī plkst. 10
rāts par tauta
politiskas pārru
karā — balle; 13.
10 rītā — diev
plkst. 11.30 atva

Augšc
N. Kū
mumā
tols „
domās
ne. R
„Sirds

NTO ZIŅAS

merikā" Briedis, bet dziesmas soprāns A. 16 gadu Aigare-Ūbelīte. Archibīskapa A. is akts Lūša vadītā dievkalpojumā svēt- otiks 13. runu teica māc. K. Briedis no usdienā Klīvlendas. Bija ieradušies ap 400 duetus baznīcēnu.

Kalniņa ● Savā darba vietā — Lēkvjūas Pēteris spēkstacijā pēkšņi ar sirdstrieku Leinvē- 61 gada vecumā miris elektro- pavadī- techniķis Georgs Ādlers. Viņu ldināša- pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas ka- etu rin- pu latviešu nodalījumu 3. novem- kartes bri izvadīja māc. A. Čops. Nelai- ūjamas kais atstāj dzīvesbiedri Solomeju oncerta un dēlu Georgu, bet jaunāko dē- bilejas lu Vilhelmu, kuru pazīstam kā tu Lat- Toronto Lācīšu vaditāju, ar ve- . Dali- deklu un mazmeitu Okvillē. ol. no ēja pie- Jubile- ● Sv. Andreja draudzes bērnu as ko- vecāku sanāksmē bija ieradušies ško tie- ap 40 dalībnieku. To vadīja māc. ēts par A. Čops, bet protokolēja E. Kiv- ušanu. le. Vispārēju pārskatu par drau- Intere- dzes svētdienas skolas darbību riskajā sniedza pārzine A. Cēbere. Skolu ādēļ ri- apmeklē ap 80 bērnu, kuri ieda- bnieku līti 5 vecuma grupās. Darbojas 5 es. Sa- skolotāji. Mācības skolā notiek 3. no- apmierinoši. Sogad izmanto jau- šu na- nu mācības līdzekļu veidu; iztirzā- ziedo- jamo Bībeles vielu var papildi- āti ap- nāt ar ērti pārvietojamām ilus- ni, ku- trācijām. Pārrunās vienojās, ka sāgada skolotājiem būtu jāapzina tie bērni, kuri neapmeklē latviešu sestdienas skolu; nepieciešamī- bas gadījumos, saziņā ar vecā- kiem, pie attiecīgām grupām no- organizējamas latviešu valodas stundas. Sakaru uzturēšanai starp bērnu vecākiem un skolo- tājiem, kā arī sarīkojumu orga- nizēšanai par vecāku pārstāvjiem izraudzīja 1. grupā — J. Gregori, 2. grupā — L. Kleperi, 3. grupā — S. Hofmani, 4. grupā — I. Vai- vari un 5. grupā — M. Vilciņu. Māc. A. Čops vēl norādīja, ka skolas darbs savu nozīmi attais- nos tikai tad, ja bērni, vecāki un skolotāji savus uzdevumus un darbu veiks nopietni. Vecākiem jāraugās, lai bērni skolu apmek- lētu regulāri. Svētdienas skolas bērni uzsākuši ludziņas: „Ziem- svētki Sidrabenē" sagatavošanu H. Miķelsona vadībā. To uzvedīs eglītes sarīkojumā, kurš būs draudzes dāmu komitejas un svētdienas skolas kopīga dāvana visiem draudzes bērniem. Bez svētdienas skolas māc. A. Čopa vadībā vēl darbojas arī atseviška jauniešu grupa, kuru pašreiz apmek- lē 24 jaunieši.

● Sv. Andreja draudzes valsts- svētku dievkalpojums notiks 18. novembrī plkst. 8 vakarā. Tajā dziedās arī draudzes koris dir. A. Purya vadībā.

● Ap 100 apmeklētāju bija LP B Kanadas kopas rīkotajā mūzi- kāli-literārajā pēcpusdienā, kuru 6. novembrī Latviešu namā at- klāja un vadīja kopas pr-ce Biru- ta Senkēviča, piedaloties rakst- niekam A. Rasam, kurš referātā iztirzāja varoņmotīvu latviešu li- terātūrā, aktierim V. Pukatam, kas deklamēja Andr. Eglīša, A. Čaka un K. Skalbes dzejoļus, te- noram A. Poriņam un pianistei E. Timermanei. Sarīkojumā bija iekārtots arī Kanadā dzīvojošo rakstnieku grāmatu galds.

● TLMM kluba pirmā sanāk- sme 3. novembrī DV namā bija labi apmeklēta. Valdes priekš- sēža Dr. P. Bārdiņa vadībā no- tika sviniga jauno biedru uzņem- šana un kultūrfilmu izrāde. Klu- ba sanāksmes turpmāk notiks rē- gulāri līdz aprīlim katra mēneša pirmajā ceturtdienā plkst. 8 va- karā DV namā, 123 Huron St.

● Varoņu piemiņas svētbrīdis Saulainē pie Kritušo karavīru piemineklja notiks 13. novembrī plkst. 2 pēcpusdienā. Garīgo ak- tu vadīs māc. R. Ekšteins, bet piemiņas runu teiks M. Lorbergs. Ziedu veltes piesakāmas O. Per- ro.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

● DV Druvas nodaļa ar Lat- viešu lauksaimnieku biedrību Lat- vijas valsts dibināšanas atceri rī- ko 19. novembrī, plkst. 8 vakarā Leģiona zālē Selburnā. Svētku ru- nu teiks Kanadas DV valdes ārē- jās informācijas nozares vad. O. Ieviņš. Būs arī mūzikāli priekš- nesumi un kopīgs groziņu va- kars.

---

visiem draugiem un paziņām, kas atcerē- ierinošiem vārdiem, līdzjūtību un dau- ra un mūsu tēva Georga Adlera izvadīša- rnīļš paldies arī māc. A. Čopa kungam vārdiem.

Solomeja, Georgs un Vilis Adlers

Anglijas skolotāju konference

VĒRTIGI REFERĀTI, KURI NOZĪMIGI VISIEM LATVIEŠIEM SVEŠUMĀ

(Nobeigums)

Trimdas sabiedrībā latviskā audzināšana notiek draudzēs un organizācijās — kā pieaugušo, tā jaunatnes — turpināja referents J. Andrups. Nacionālās intereses prasa, lai ikviens piederētu kādai trimdas draudzei. Pēc archibīs- kapa A. Lūša sniegtajiem datiem tajās tomēr sastāv tikai apmē- ram puse no visiem trimdinie- kiem. Jāievēro, ka jauktu tautību draudzes un dievkalpojumi svešvalodās tomēr nav latviešu inte- resēs. Draudzes nedrīkst kļūt par pārtautošanas ieroci. Mums jāstāv par pamattiesībām — lūgt Dievu savā mātes valodā.

Trimdā laicīgās un baznīcas organizācijas aizstāj to vidi, ku- ru normālos apstākļos dod valsts; tās kļūst par valsts aiz- stājēju, tādēļ no tām prasa lie- lu atbildību. Atsevišķām trimdas apmierinoši. Sogad izmanto jau- nu mācības līdzekļu veidu; iztirzā- jamo Bībeles vielu var papildi- nāt ar ērti pārvietojamām ilus- trācijām. Pārrunās vienojās, ka skolotājiem būtu jāapzina tie bērni, kuri neapmeklē latviešu sestdienas skolu; nepieciešamī- bas gadījumos, saziņā ar vecā- kiem, pie attiecīgām grupām no- organizējamas latviešu valodas stundas. Sakaru uzturēšanai starp bērnu vecākiem un skolo- tājiem, kā arī sarīkojumu orga- nizēšanai par vecāku pārstāvjiem izraudzīja 1. grupā — J. Gregori, 2. grupā — L. Kleperi, 3. grupā — S. Hofmani, 4. grupā — I. Vai- vari un 5. grupā — M. Vilciņu. Māc. A. Čops vēl norādīja, ka skolas darbs savu nozīmi attais- nos tikai tad, ja bērni, vecāki un skolotāji savus uzdevumus un darbu veiks nopietni. Vecākiem jāraugās, lai bērni skolu apmek- lētu regulāri. Svētdienas skolas bērni uzsākuši ludziņas: „Ziem- svētki Sidrabenē" sagatavošanu H. Miķelsona vadībā. To uzvedīs eglītes sarīkojumā, kurš būs draudzes dāmu komitejas un svētdienas skolas kopīga dāvana visiem draudzes bērniem. Bez svētdienas skolas māc. A. Čopa vadībā vēl darbojas arī atseviška jauniešu grupa, kuru pašreiz apmek- lē 24 jaunieši.

● Sv. Andreja draudzes valsts- svētku dievkalpojums notiks 18. novembrī plkst. 8 vakarā. Tajā dziedās arī draudzes koris dir. A. Purya vadībā.

● Ap 100 apmeklētāju bija LP B Kanadas kopas rīkotajā mūzi- kāli-literārajā pēcpusdienā, kuru 6. novembrī Latviešu namā at- klāja un vadīja kopas pr-ce Biru- ta Senkēviča, piedaloties rakst- niekam A. Rasam, kurš referātā iztirzāja varoņmotīvu latviešu li- terātūrā, aktierim V. Pukatam, kas deklamēja Andr. Eglīša, A. Čaka un K. Skalbes dzejoļus, te- noram A. Poriņam un pianistei E. Timermanei. Sarīkojumā bija iekārtots arī Kanadā dzīvojošo rakstnieku grāmatu galds.

● TLMM kluba pirmā sanāk- sme 3. novembrī DV namā bija labi apmeklēta. Valdes priekš- sēža Dr. P. Bārdiņa vadībā no- tika sviniga jauno biedru uzņem- šana un kultūrfilmu izrāde. Klu- ba sanāksmes turpmāk notiks rē- gulāri līdz aprīlim katra mēneša pirmajā ceturtdienā plkst. 8 va- karā DV namā, 123 Huron St.

● Varoņu piemiņas svētbrīdis Saulainē pie Kritušo karavīru piemineklja notiks 13. novembrī plkst. 2 pēcpusdienā. Garīgo ak- tu vadīs māc. R. Ekšteins, bet piemiņas runu teiks M. Lorbergs. Ziedu veltes piesakāmas O. Per- ro.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

● DV Druvas nodaļa ar Lat- viešu lauksaimnieku biedrību Lat- vijas valsts dibināšanas atceri rī- ko 19. novembrī, plkst. 8 vakarā Leģiona zālē Selburnā. Svētku ru- nu teiks Kanadas DV valdes ārē- jās informācijas nozares vad. O. Ieviņš. Būs arī mūzikāli priekš- nesumi un kopīgs groziņu va- kars.

---

visiem draugiem un paziņām, kas atcerē- ierinošiem vārdiem, līdzjūtību un dau- ra un mūsu tēva Georga Adlera izvadīša- rnīļš paldies arī māc. A. Čopa kungam vārdiem.

Solomeja, Georgs un Vilis Adlers

Trimdas skolotāju darbs ir ļoti atbildīgais uzdevums radīt katrā vietā garīgās Latvijas gaisotni, kurā nepietrūktu elpas jauniem un veciem. Vajadzīgs dzīvais gars, ne sliktas gaumes provin- ciāli sarīkojumi, tukšas runas, nesaticība, dižošanās ar materi- āliem vieglas panākumiem. Viss tas jaunos aizbaida, un ar to nodarīts smags grēks pret Latvijas nākotni. Nav noliedzams, ka šai ziņā jau grēkots ļoti daudz. Šis grēks jānovērš, vismaz reizi gadā jāsarīko kāds sarīkojums, uz kuru jaunos nav kauns aicināt un kurā jaunie arī kaut ko gūst.

Runājot par jaunatnes organi- zācijām, referents konstatēja, ka tajās atrodam darbojamies arī „jauniešus" 35 un pat 40 gadu vecumā, kuriem sen jau būtu laiks pārnākt pieaugušo organi- zāciju darbā vai arī jānodibina savas pieaugušo vienības. Anglijā jaunatnes paškarbībā daudz veikušas deju kopas, atsevišķas skautu vienības, pēdējā laikā arī dažas vanadzēņu saimītes, bet pirmajos gados, ELJAs Anglijas nodaļa, kamēr tās rosība izpau- dās kopu un pulciņu darbībā. Pulcēšanās tikai 2 — 3 reizes gadā neattaisno kādas jaunatnes organizācijas pastāvēšanu. Jāda- ra viss iespējamais, lai likvidētās kopas savu darbību atkal atjau- notu. Absolūti nepieciešams pul- cināt mūsu pusaudžus, jāpalīdz tiem satikties, tādēļ katrā vietā rīkojamas regulāras jauniešu sa- nāksmes. Jāsagatavo šo paškar- bības pulciņu vaditāji.

Organizāciju vadībā jānotiek paaudžu maiņai — jānāk 30 — 40 gadu veciem darbiniekiem. Vecie darbinieki nedrīkst kramp- jaini turēties savās vietās, jo, to darot, mums sekotāju nebūs. Mums jāveic šī paaudžu maiņa nākamos 5 gados, mums jāsa- prot, ka tas ir dzīvības vai nāves jautājums.

Tālāk J. Andrups pieskārās jautājumam, vai DV iespēs pul- cināt jauno audzi, vai iespēs panākt paaudžu maiņu. DV, kā zināms, dibinās uz kopīga likte- ņa pārdzīvojumiem, kopīgām ka- ra gaitām, kopīgu gūsta laiku un nepabeigtas cīņas rūgtumu, rei- zē ar to uz atziņu, ka cīņa tur- pināma. No šī pēdējā fakta izau- dzināms emocionālais pārdzīvo- jums, kas var saistīt jauno pa- audzi. Ir jāuzsver nepabeigtās cī- ņas raksturs, ka tā turpināma līdz brīvības atgūšanai Latvijai. Par to jārunā ar pārdzīvojumu, ne skaļām frazēm, bet atrodot īstos vārdus. Jauno maiņu nei- iegūstot, organizācija kļūs par pensionāru apvienību.

Latviešu ģimene, skola un trimdas sabiedrība, tātad, ved jaunieti vienā virzienā — uz lat- visko gara pasauli, uz latviešu kultūru. Latviešu kultūra nav un nedrīkst būt kaut kas sastin- dzis. Latviešu kultūra ir dzīvot- spējīga — tā aug trimdā un arī dzimtenē.

Kā virzīt sabiedrisko un kultū- ras darbu trimdā, lai šim dar- bam gūtu atbalstu no jaunās maiņas? Jāliek lielāks uzsvars uz mūsu tiesībām pašu valsts atgū- šanai. Jāatver kurlās pasaules ausis ar aktivitāti politiskajā plāksnē. Mūsu jaunajai paaudzei jādod mērķis, kas tās apziņā lie- kas pietiekami liels un svarīgs, lai tam ziedotu savus labākos spēkus, savu dzīvi. Pēc prof. P. Lejiņa atzinuma mūsu līdzšinē- jās prasības un iesniegumi Lat- vijas atgūšanai nav formulēti moderņā formā. Šis formulējums jāatrod, un tad ausis būs dzirdī- gākas. Mēs, visi baltieši, esam bi- juši pārāk dzentlmeniski, mums jākļūst vīriškīgākiem: ja nedod tas koka.

Kāda gan pēc 5 gadiem izklau- sīsies pašreizējās masu histerijas „mūzika", ja ikdienas tai pievie- nojas pa jaunam elektroniskam instrumentam? Ar sērgām ir jācī- nās un, to darot, jākonstatē di- agnoze. Tā šai gadījumā ir apzi- ņa, ka visi surrogāti radušies galvenokārt veikalnieciskos nolū- kos, pūļa vajadzībām. Latvietis nav pūļa cilvēks, tas bērniem jā- iegaumē, jo nozīmē īpatu latvis- ku lepnumu. Asi konflikti šai zi- ņā būs neizbēgami, taču veselā saprāta dēļ nedrīkstētu ielaisties nekādos kompromisos.

Dziedāšanai audzināšanas gai- tā ir ļoti liela nozīme, tāpēc bēr- niem jau no mazatnes jāsaņem arī latviešu tautas dziesmas. Trimdā mēs to vēl neesam apvēr- tējuši. Daudz vieglāk par literā- riem darbiem un dzejoļiem bēr- nam „lips" melodija. Latvieši senči dziedot dzimuši, auguši un mūžu nodzīvojuši. Arī mums va- rāk būtu jādzied, un tāpēc sko- lās dziedāšanai pievēršama lielā ka vērība visās vecuma grupās. Pēc iespējas jāiemāca daudz lat- viešu tautas dziesmu melodiju. To darot, jāgādā, lai klavieres visur būtu labi noskaņotas. Bū- tu ieteicams bērniem iemācīt no- tis.

Ar Bradfordas skolas audzēk- ņu grupiņas palīdzību referents demonstrēja vingrinājumus, kā šo mācīšanu izdarīt, uzsverot, ka šādi vingrinājumi palīdz attīstīt harmonisko dzirdi. Deva arī da- žas pamācības skolēnu koŗu di- riģentiem. Nepieciešams skaidri un nepārprotami parādīt ritmu, jādirigē tikai ar vienu roku. Re- ferāta nobeigumā A. Jērums at- skaņoja dažus priekšnesumus no Andŗa Vitoliņa aranžētā bēr- nu rita I Eiropas latviešu dzies- mu svētkos Hamburgā, kas bija ieskaņoti skaņu lentē.

Arī vispārējās debatēs uzsvēra, ka līdztekus tautas dejām, arī dziedāšanai jākļūst jauniešiem tikpat tuvai, un ļoti nopietni jā- domā par to, lai jauniešus vēlāk aizvadītu uz latviešu koŗiem.

Konference pieņēma šādus at- zinumus: 1) pie visām latviešu skolām organizējami bērnu dār- zi; 2) rīkojami kursi tautas deju skolotājiem; 3) organizējami „vecmāmiņas pūŗi", ziedojot tau- spēsim nodot nākošai paaudzei, tas tērpus, kuŗu valkātāji no tad tā vēl būs zars no mūsu tau- tiem jau izaugši, kā arī ikvienu tautas tērpa gabalu, kuŗu vairs nelieto; 4) sagatavojama rokas- grāmata par latvisko audzināša- nu vecāku vajadzībām; 5) izrau- gāmi pārstāŗi, kas uzturēs kon- taktu ar vecākiem, kuŗi nesūta bērnus latviešu skolā; 6) jāvei- cina pusaudžu paškarbības kopu veidošanās, 7) organizējami kur- si latviešu valodas mācītājiem (ār- pus skolas) dāžādu vecumu un spēju grupām.

A. P.

KOKĻU GATAVOŠANAS MEISTARI SATIEKAS

Pēc Ņujorkas apvienotā koŗa un koklētāju koncerta Toronto Bi- rutas Sūrmanes kokli, kuŗu gatavojis K. Dravnieks ASV, apska- ta Kanadas latviešu pazīstamie kokļu gatavotāji — Kārlis Staško (pa kreisi) no Ošavas un 75 gadu vecais Jūlijs Brūniņš no Orilas.

Foto: J. Ligers

SPONTĀNA PALĪDZĪBAS AKCIJA

Bieži pierādījies, ka atseviškos gadījumos iecerēta pasākuma īstenošana nedod tik labus re- zultātus, ja to grib īstenot kāda organizācija vai draudze, bet it labi sokas dažu atsevišķu vai vienas personas rokās.

Tas nule pierādījies arī kon- krētā gadījumā attiecsmē uz Pet- rovu bāreņiem Austrālijā, kuŗu vecāki aizgāja bojā autosadur- smē. Kad šo ziņu laikrakstā bija izlasījusi kāda latviešu ģimene Grand Rapidos, kuŗa nevēlas mi- nēt savu vārdu, tā apņēmās veikt steidzamu palīdzības darbu — vākt ziedojumus par labu šiem septiņiem bāreņiem. Labais nodoms vispirms guva atsaucību Latviešu biedrības valdē, kuŗas priekšsēdis deva akceptu, ka zie- dojumu vākšana notiek biedrī- bas uzdevumā.

Rezultātā šī latviešu ģimene — vīrs un sieva, apmeklējot tautie- šus mājās, nedaudz vairāk kā divu nedēļu laikā no apm. 150 atsevišķām personām savāca pā- ri par 500 dol. Ziedoja arī in- validi un pensionāri. Kā ziedoju- mu vācēji paskaidro, tieši pēdē- jo atsaucība bijusi sevišķi aiz- kustinoša. Daudzus, kas strādā nakts maiņā, gan nav izdevies satikt, citādi saziedotā summa būtu vēl lielāka. Tomēr arī sa- vāktie 540 dol. būs bāreņiem ie vērojams atbalsts.

Cik šis cildenais darbs no zie- dojumu vācējiem prasījis pūļu, to viņi, protams, nesaka, bet viegli var iedomāties, jo tautiešu mā- jas apmeklētas vienīgi vakaros un dažās nedēļu nogālēs.

Latviešu biedrība naudu jau nosūtījusi uz Austrāliju. Jāpie- min, ka šim kopziedojumam vēl pievienoti 50 dol., kuŗus kādrei- zējā Vienības draudzes priekš- nieka Kārļa Krūmiņa ierosināju- mā savāca šīs draudzes bazāra laikā. K. Krūmiņš, būdams pen- sionārs, pirmais ziedoja 7 dol., katram bārenim pa vienam dola- ram. Viņa piemēram sekoja ci- ti, īsā laikā „sametot" 50 dol. Arī šī summa jau nosūtīta uz Austrā- liju.

V. Z.

Kartupeļlaksts smokinga pogcaurumā

KO SOLA 3. ASV AUSTRUMKRASTA STUDENTU DIENAS BOSTONĀ?

ASV austrumpiekrastes 3. stu- dentu dienas notiks laikā no 11. — 13. novembrim Bostonas DV namā (23 Kenilworth St., Rox- bury) ar šādu programmu: 11. novembrī plkst. 2 pēcpusdienā — atklāšana, plkst. 2.30 — gleznu izstādes atklāšana, plkst. 7.30 — vakars A. Čaka pasaulē; 12. no- vembrī plkst. 10 no rīta — refe- rāts par tautasdziesmu īpat- nībām, plkst. 2 pēcpusdienā — politiskas pārrunas, plkst. 8 va- karā — balle; 13. novembrī plkst. 10 rītā — dievkalpojums, bet plkst. 11.30 atvadīšanās. Tuvāku informāciju sniedz Z. Voldiņa — 31 Bowker St., Brookline, Mass., tālr. RE4—2896.

Studentu dienu informācijas lapiņā teikts, ka Bostonas „zilie likumi" veicinot intelektuālismu. Varbūt tādēļ studentu dienu ap- zīmēšana par „vēsturisku notiku- mu" uzņemta laikmetīgā izprat- nē kā t.s. „happening". Kā zi- nāms, šādus „notikumus" veido rīkotāji, skatītāji un citi, un bos- tonieši cer, ka „notikšana" iz- raisīsies it plašā apjomā. Vis- pirms — visi jaunie mākslinieki aicināti piedalīties izstādē ar sa- viem labākajiem darbiem, jo šo- reiz tos izvērtēs īpaša žūrija. Iz- stādē būšot arī papīra kausiņi ar atspirdzinošu šķidrumu, un ikviens zina, ka, turot rokā kaut ko baudāmu, rodas labāka asins cirkulācija, kuŗa savukārt veici- na garīgu rosmi un labāku māk- slas izpratni.

Studentu dienas atklās rīcības komitejas priekšsēdis J. Cālītis un BLSB pr-ks Dz. Menke. Abi pašreiz ļoti aizņemti ar atklāša- nas runu sagatavošanu. Kad vai- cāju, kādēļ runas tik rūpīgi jāga- tavo, saņēmu pamācību, ka īsām runām jāgatavojas daudz ilgāk nekā garām. Viņi rakstot jau kopš Jaungada... Aleksandra Ča- ka vakara ievadīšanai importēts intelektuāļu intelektuālists Gu- nars Saliņš, bet viņš savas ievad- runas sagatavošanas uzsākšanas datumu neizpauž. Pat uzveduma režisors Reinis Birzgalis vēl nav spējis to izdibināt. Toties Maira Dreimane citīgi rada īstu ostma- las kroga gaisotni, bet vizuālo efektu meistari I. Melngailis un A. Vasmanis patiešām esot iz- gudrojuši kaut ko „efektīgu". Zi- nu tikai, ka tam kāds sakars ar fotonu lauzīšanu.

Runā, ka laikā no 11.—13. no- vembrim visas strūkllidmašīnas bez izņēmuma nolaidīšoties Bos- tonā, lai pasažieriem dotu izde- vību apmeklēt studentu dienas. Tā arī prof. A. Annus varēs ie- griezties un atklāt jauno māksli- nieku izstādi pirms došanās uz Montrealu, kur viņam pašam veidojas izstāde. A. Jansons sa- vai lidmašīnai pieprasījis īpašu piekabi lielā skaņu lentes aparā- ta pārvešanai... Atskaņotāju lie- tos viņa referātā, kādēļ rīcības komiteja jau izdevusi pēdējos centus elektrības papildģenerāto- ra iegādei.

Lai izplānotu pievilcīgu politis- ka rakstura „notikumu", rīcības komiteja angažējusi labāko Bos- tonas elektrisko skaitļotāju ar segvārdu „Ačkups". Īsā laikā Ačkups noaranžēja kādreizējo Latvijas ministru Alfreda Bērzi- ņa un Valdemāra Bastiņa atkal- redzēšanos. Paredzot lielus jau- žu barus, kuŗi vēlēsies aktīvi šai notikumā piedalīties, Ačkups arī izplānojis jautājumu lapiņu iz- mērus metriskā skālā. To lielums pagaidām noslēpums.

Svētdienas rītā pēc dievkalpo- juma visiem pavēlēts sekot pas- plūsmes veidā uz DV namu, ņe- mot līdz dziesmu pūru, dzieda- mās rīkles, idejas un gatavību uz spontānām izrīcībām. Šo „no- tikumu notikumu" mēģinās va- dīt V. Vītols.

Sestdienas vakarā būs balle. To varētu raksturot ar A. Čaka vārdiem: „Sveiki — es nāku ar kartupeļlakstu smokinga pog- caurumā!"

Nora Kūla

„NOTIKUMA" AIZKULISĒS

Augšējā uzņēmumā pa kreisi: studentu dienu Bostonā rīcības komitejas kopgalds (no kreisās) — Z. Voldiņa, N. Kūla, Dz. Menke, R. Birzgale, J. Cālītis, R. Dreimane, R. Cālīte, I. Krastiņa un I. Šedrika. — Augšējā uzņē- mumā: režisors Reinis Birzgalis sarunā ar mācekli A. Priedi. — Augšējā uzņēmumā pa labi: N. Kūla un V. Vi- tols „meklē idejas". Uzņēmumā montāžas vidū: M. Dūms, Dz. Menke, J. Cālītis un A. Vasmanis nopietnās pār- domās. — Apakšējā uzņēmumā pa labi: rīcības komitejas „pasta nodaļa" darba drudzī (no kreisās) — R. Jurjā- ne, R. Cālīte, Z. Voldiņa. — Vidējā uzņēmumā: idejas aug un zaļo. — Apakšējā uzņēmumā pa labi: ansamblis „Sirds uz trotuāra" uzvedumam.

Foto: R. Dreimane

Uzsākts kopīgs ceļš

(Pārnesums no 1. lpp.)

uzsākt šīs zīmes plašāku izplati- šanu. Sēde ieteica biedriem iegā- dāties DV kalendāru, kas ir or- ganizācijas kopīgs izdevums, tā- pat Ziemsvētku kartītes, kuŗas katru gadu izdod Kanadas valde, pēdējo izplatīšanu tomēr nesais- tot ar aprūpes līzekļu vākšanu.

Tā kā nākošo DV organizāci- jas lielsalidojumu — 25 gadu ju- bileju organizēs Toronto, ASV valdes priekšsēdis V. Hazners pa- kavējās pie pieredzes, kas gūta, organizējot šāgada DV dienas Čikagā, bet to rīcības komitejas priekšsēdis A. Vanags sniedza lie- lā sarīkojuma ienākumu un iz- devumu pārskatu. V. Hazners ie- teica jubilejas svinībām Toronto priekšdarbus uzsākt jau tagad, jo arī Čikagas svētku plānošana sākta jau 4 gadus iepriekš. Sēde vienojās, ka organizācijas 25 ga- du jubilejas svinībām piemērotā- kais laiks būtu 1971. gads un ka būtu piešķiramas īpašas DV ju- bilejas balvas mūzikā un rakst- niecībā ik 1000 dol. apmērā, lī- dzekļu gūšanai radot speciālu fondu.

Pārrunāja noteikumus un bal- vu apmērus ASV un Kanadas DV kopīgi organizētajai lugu sacen- sībai sakarā ar Latvijas 50. gadskārtu. Sacensības tehniskie darbi veicami Kanadas valdei, ne- pieciešamie līdzekļi sagādājami abām valdēm kopīgi. Drīzumā izziņojami sacensības noteikumi, abas piešķiramās balvas pasnie- dzamas 1968. gadā Latvijas valsts- svētku svinībās, bet godalgotā luga izrādāma DV organizācijas 25. jubilejas svētkos 1971. gadā Toronto.

Attieksmē uz kopdarbību ārē- jās un iekšējās informācijas lau- kā izraisījās spraigas, bet lietiš- kas debates, pēc kuŗām sēde vie- nojās par kopīgiem pasākumiem ārējās informācijas darbā. Vie- nojās arī sagatavot lielākā ek- semplāru skaitā brošūru angļu valodā, kas būtu izplatāma ne vien 14. jūnijā, bet arī citos pie- mērotos gadījumos, atgādinot Latvijas nenokārtoto jautājumu. Izteica vēlamību izmainities ar mākslinieciski sagatavotiem pro- pagandas plakātiem, lai šādā veid- dā taupītu ne vien līdzekļus, bet izietu demonstrācijās ar patie- šām augstvērtīgiem plakātiem, kas saistītu publikas uzmanību.

Būtu lietderīgs īpašs centrs, ku- ŗā katrā laikā varētu saņemt in- formāciju, kur nepieciešamais — plakāti, brošūras, referāti u.t.t. ātri dabūjami. Kanadas valde iz- dos īpašu brošūru jaunatnes ie- pazīstināšanai ar DV organizāci- jas raksturu, mērķiem un uzde- vumiem.

Tālākās pārrunās sēdē skāra skaņu plati ar mūsu leģionāru dziesmām, kuŗu jau sagatavo Ka- nadas DV un kas būs tirgū jau pirms Ziemsvētkiem, atzīstot, ka šī plate būs patiešām vienreizē- ja un efektīvs piemineklis leģio- nāriem. Pārrunāja iespējas Zie- meļamerikas latviešu jauniešu basketbola un volejbola vieni- bas sūtīšanai turnejā uz Eiropu. Atzina, ka izgatavojama īpaša emblēma, kas piestiprināma vi- sām balvām, kuŗas dāvina DV, un principā vienojās, ka radāma īpaša balva (piemēram, Lāčplēša statujiņas veidā), kas vēl nosa- kāmos periodos piešķirama kā atzinība kādam latviešu trimdi- niekam, kas izrādījis slavējamu aktīvitāti un guvis teicamus pa- nākumus cīņā par dzimtenes brīvības atjaunošanu. Sēde arī vienojās, ka darāms iespējamais, lai turpmāk katrā organizācijas centrālās valdes sēdē piedalītos vismaz viens ASV un Kanadas DV koppārstāvis, vienalga, kuŗā kontinentā sēde notiktu.

Sanāksmē piedalījās ASV val- des priekšsēdis V. Hazners ar valdes locekļiem P. Ozoliņu un J. Utinānu, valdes padomnieks A. Vanags, revīzijas komisijas pār- stāvis R. Jankavs, Detroitas ap- vienības priekšnieks A. Tīdemā- nis, Grand Rapidu apvienības pr-ks A. Barkāns, Čikagas apvie- nības pr-ks U. Vītols, DVM re- daktors R. Čaks un vietējās ap- vienības biedrs S. Rudzītis un St. Logins, bet no Kanadas bija iera- dušies zemes valdes priekšsēdis E. Krūka, valdes locekļi K. Ben- cons, R. Noritis un O. Ieviņš, re- vīzijas komisijas priekšsēdis E. Robežgruntnieks, Hamiltonas no- daļas priekšsēdis E. Pulciņš, „Lat- vija Amerikā" redaktors A. Vin- čels un Toronto nodaļas pārstā- vis un zemes revīzijas komisijas loceklis O. Kļavenieks Vtr.

SAV. VALSTIS

ŅUJORKA

● Nākamā gada Divreizdivi no- metne paredzēta ASV austrumu krastā laikā no 26. augusta līdz 3. septembrim, uzņemot 120 dalīb- nieku. Nometnes vieta vēl nav izraudzīta, bet iespējams, ka iz- vēlēsies Ņujorkas draudzes lauku īpašumu Katskilu kalnos. Par no- metnes vaditāju izraudzīts U. Grava.

● Sākot ar 10. novembri, Salas baznīcā māc. O. Gulbja vadībā katru nedēļu notiks Bībeles stun- da. Šai laikā notiek mazskautu un guntiņu nodarbības, bet pie- dalīšanās Bībeles stundās radīs nodarbības arī bērnu vecākiem.

● Ņujorkas latviešu skolu ko- pīgais Ziemsvētku sarīkojums tomēr notiks 18. decembrī Arling- tona zālē. Skolas pārziņi zāles apskatē to bija atzinuši par ne- piemērotu, bet īpašnieki solījuši trūkumus novērst. Ienācis arī priekšlikums nākamās eglītes rī- kot Salas baznīcas apakšējā zā- lē. Bez tam vēlams īpašs skolu sarīkojums mācību gada otrā posmā.

● Ņujorkas latviešu ev.-lut. drau- dzē 30. oktobrī iesvētīja 5 jaunav- as un 3 jaunekļus. Visi iesvētītie dzimuši ārpus Latvijas, bet tikai viens ASV. Iesvētīti: Silvija Brauna, Anita Goba, Ingrida Grīnfelde, Maija Leitene, Ruta Matsone, Uldis Ozoliņš, Raitis Restbergs un Ilgvars Vērmelis.

● Ceļojumu grāmatas autors — ņujorkietis Kārlis Pētersons, kas gandrīz ik pārgadus apceļo pasauli, arī šogad nodomājis do- ties pasaules ceļojumā. Tas sāk- sies novembŗa beigās no Ņujor- kas uz Jaunzēlandi, Austrāliju, Malaju un atpakaļ caur Šveici, Austriju un Vāciju. Tā arī šogad Pētersons cer izbēgt no ziemas, jo dienvidu puslodē sākas vasa- ra, bet Ņujorkā viņš paredzējis atgriezties tikai pavasarī. Ap 20. novembri iznāks viņa otra ceļo- jumu grāmata, bet jaunajā ceļo- jumā viņš vāks materiālus trešā- jai grāmatai.

5.9

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Bridis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 —Ošavas raidītājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Archibiskaps A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6—2510.

Sv. Jāņa draudze, tel. 921—3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

Toronto Sv. Andeja baznīcā.

13. novembrī, plkst. 11 Varoņu piemiņas dienas un valstssvētku dievkalpojums, ar jaunatnei un svētdienas skolai piemērotu svētrunu.

18. novembrī, plkst. 8 vakarā Latvijas neatkarības svētku dievkalpojums.

20. novembrī, plkst. 11 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola (10.30) — Jaunatnes grupa (13—16 g.) plkst. 10 rītā, iesvētes māceība.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel OX 9—3331

13. novembrī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola; plkst. 12.30 jaunatnes grupa.

18. novembrī, plkst. 8 vakarā Valstssvētku dievkalpojums. Piedalās draudzes koris.

20. novembrī, plkst. 3 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

13. novembrī, plkst. 2 p.p. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma stunda priekšiesvētes jaunākai grupai.

20. novembrī, plkst. 2p.p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skolu.

27. novembrī, plkst. 2 p.p. adventa dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma stunda priekšiesvētes vecākai grupai.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

13. novembrī, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 Lāčplēšu dienas dievkalpojums; plkst. 10.15 Bībeles klašu stunda.

Latvijas valstssvētkos 18. novembrī, plkst. 7 vakarā svētku dievkalpojums. Piedalās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā, skauti un gaidas.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5—5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

13. novembrī, plkst. 1.30 p.p. Latvijas valstssvētku dievkalpojums. Viesis — māc. Eduards Ķerģis un draudzes māc. Jānis Prauliņš. Dziesmu lapiņas.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

18. novembrī, pl. 8 vak. Latvijas valstssvētku dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

13. novembrī (Lāčplēšu dienā) plkst. 1.30 dievkalpojums un Svētdienas skola. Plkst. 1.15 jauniešu stunda.

Piektdien, 18. novembrī, plkst. 8 vakarā Valstssvētku dievkalpojums.

20. novembrī, plkst. 1.30 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Bībeles stunda.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29. P. Q.

Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montrealā.

13. novembrī, pl. 2 p.p. Latvijas dibināšanas svētku atceres dievkalpojums. Solo Z. Tilga.

20. novembrī, pl. 2 p.p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās, plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285. Station „K" Toronto 12, Ont

ASV BAZNĪCĀS

CIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11 th Ave., Meivudā.

Cikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

13. novembrī, pl. 11 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3—9326.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201, West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, māc. E. Caune, tālr. PO — 98679.

Svētdien, š. g. 13. novembrī, plkst. 12 jauniešu sanāksme. Filmas izrāde „Mārtiņš Luters". Pēc tam sēde. Uz filmu lūgti visi draudzes locekļi un interesenti.

18. novembrī, plkst. 8 vakarā Latvijas valstssvētku dievkalpojums. Solists Feliks Veikins, ērģeles Velta Barviks. Māc. E. Caune un A. Grietēns..

20. novembrī, plkst. 11 no rīta Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Soliste ZentaUfere-Galviņa. Mācītājs: Eduards Lamberts un Elmārs Caune. Ērģeles Velta Barviks.

20. novembrī, plkst. 2 pēcpusdienā draudzes kapu svētki Rose Hills kapos Whitier. Mācītāji E. Lamberts un E. Caune.

Dievgaldniekus un mirušo piemiņēšanu var pieteikt pa tālruni mācītājam: PO—98679.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd. 301 Burlingame Ave.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi

Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā, Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

Santa Rosā, Bethemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Steidzamos gadījumos
MŪSU
ĀTRIE GAISA PASTA SAIŅI
Apsveikumu un steidzamos gadījumos izmantojiet mūsu ātros gaisa pasta saiņus, ko sūtām ar gaisa pastu bez piemaksas. Norādiet vēlamās krāsas un lielumus. Šiem saiņiem varat pievienot sīkākus priekšmetus, ka zeķes, lakatiņus, pildāmspalvas, smaržas, rotas lietas, bārdas skujamos aparātus, esmenus u.t.t., svarā līdz 300 gramiem.

Kungiem US $

A-1 1 Šveices cēltērauda rokas pulkstenis ar piemērotu ādas saiti, 1 nailona triko virskreklis, 1 zīda kakla saite, 2 pāri nailona krepa zeķu.
41.— + Licence un porto 8.80 = 49.80

A-3 1 vilnas kaklauts, 1 labas kvalitātes poplina virskrekls, 1 zīda kakla saite, 1 pāris ādas cimdu ar vilnas oderi, 6 gliti kabatas lakatiņi, 2 pāri nailonkrepa zeķu ar vilnas oderi 27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

A-7 2 nailona virskrekli, 1 kakla saite, 2 p. nailona krepa zeķu, 1 p. ādas cimdu, 6 kabatas lakatiņi
27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

Dāmām US $

A-2 1 Šveices zelta pulkstenis luksa izveidojumā ar glītu kordeļsaiti, 1 skaists zīda galvas lakats, 1 nailona apakšķleita ar mežģīnēm, 2 pāri smalku nailona zeķu
43.20 + Licence un porto 8.80 = 52.00

A-4 2 m nailona drānas blūzei, 1 pūkains, silts („mohair") vilnas plecu lakats, 1 skaisti musturots zīda galvas lakats, 1 nailona apakšķleita, 2 p. nailona zeķu (krepa vai neirstošās) 27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

A-8 12 m nailona drānas, 2 nailona apakšķleitas, 2 zīda galvas lakatiņi 48.70 + Licence un porto 8.80 = 57.50

Nailona drānas varat sadalīt pēc savas izvēles: piemēram, 3x4 metri kleitām, 2x6 m gaŗām kleitām un 2 m blūzei vai cītādi.

Daugavas Vanagu grāmatnīcas Sainīšu nodaļa,
491 College St., Toronto 4.

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanit katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

LOVE FILATELIJA

JAUNA FILATELISTA KĀRTĒJAIS SASNIEGUMS

(V) — Latviešu filatelistu apvienības rosīgākais dalībnieks izstādēs ir jaunatnes nozares enerģiskais U. Ziemelis no Hamiltonas Kanadā. Laikā no 2.—4. septembrim viņš atkal piedalījās amerikāņu lielās biedrības — Society of Philatelic Americans gadskārtējā izstādē, kuŗa šogad notika Kanzassitijā, un ieguva pieaugušo vidū ārzemju valstu klasē 2. vietu, diplomu un lenti. U. Ziemelis bija izstādījis klāstu par Latvijas pirmo marku uz 30 lapām.

Jāatzīmē, ka kādā no dzimtenes saņemtā vēstulē bijusi atzīme, ka tur radioraidījumā dzirdēts, ka Ziemelis ieguvis pirmo vietu pastmarku krāšanā. Kā redzams, ziņas par jaunajiem filatelistiem aizklīst tālu visā pasaulē.

LATVIEŠU FILATELISTU IZDEVUMI CITTAUTU PRESĒ

(V) — Krievu filatelistu biedrības žurnāls „Rossica" šāgada 70. numurā ievietojis plašāku apskatu par Latviešu filatelistu apvienības izdevumu „Latviešu filatelists un kollekcionārs" Nr. 1/60, tāpat apskatu par A. Petrevica rakstu par Liepājas kaŗaostu „Kollekcionāra" 23. numurā.

ATKAL KALUMA GADA ATZĪME ASV MONĒTĀM

(V) — Sākot ar 1967. gada 1. janvāri, ASV monētās atkal būs atzīmēts kaluma gads. Sakarā ar monētu trūkumu pieņēma likumu, ka visas monētas atzīmējamas ar 1964. gadu, mēģinot tā novērst sīknaudas aizplūdumu un uzkrāšanos krājēju kollekcijās, kuŗās ietilpina katras monētas katra gada kalumu. 1965. gadā pieņēma noteikumu, ka visās monētas, arī 25 centu bez sudraba un 50 centu ar 40% sudraba piejaukumu, atzīmējamas kā 1965. gada kalums. Arī centi un 5 centu monētām gada skaitli mainīja uz 1965. Sudraba dolari tagad nav kalti. Sakarā ar sīknaudas trūkuma izbeigšanos monētās atkal būs atzīmēts katra kaluma īstais gads.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. novembrī — pl. 8 vak. Toronto studenšu korporāciju kopas gadskārtējais slēgts tējas vakars Latviešu namā.

11. novembrī — pl. 8 vakarā Latviešu namā TLB inženieŗu un techniķu kopas rīkotais inž. J. Švanka referāts; pēc tam tēja.

12. novembrī — plkst. 7.30 vak. Mārtiņu balle Latviešu namā. TLB un DV sarīkojums.

13. novembrī — pl. 2 p. p. Varoņu piemiņas dievkalpojums Saulainē pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa.

13. novembrī pl. 2 P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.

No 17. novembŗa līdz 3. decembrim Bergdon galerijā Gvido Brūveŗa, no Aŗgentīnas, gleznu izstāde.

18. novembrī — plk. 8 vakarā Latviešu namā: LNAK valstssvētku pieņemšana un A. Lapiņa gleznu skates atklāšana.

19. novembrī — pl. 8 vakarā Latvijas valstssvētku akts Ītona auditorijā.

20. novembrī — pl. 7 vak. Vasarsvētku draudzes dievkalpojums. Par tematu „Uzvaras dzīve" runās D. Miķelsons.

No 24. novembŗa — 26. novembrim Teātŗa dienas Toronto.

26. novembrī — plkst. 18.30 Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienības Kanadā atceres vakars. Ieeja pret ielūgumiem.

26. novembrī — plkst. 7.30 vakarā Toronto katoju vienības Rudens balle ar bazāru, Lansdowne Assembly Hall pie Queen Str.

30. novembrī — trešdien, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteina temats: „Nervi, temperaments, personība." Dziedās Pēteris Geistauts

No 30. novembŗa līdz 18. decembrim — Jaunkanadiešu teātris izrādīs „Pieci stabi" Centrālās bibliotēkas teātrī — College un St. George St. Sākums pl. 8.30 vakarā.

3. decembrī — pl. 7 vak. Dainas koŗa koncerts Latviešu namā, pēc koncerta deja.

3. decembrī — no pl. 10—3 vak. tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš Sv. Jāņa baznīcas sarīk. telpās.

10. decembrī — plkst. 4 pēcpusdienā DV Toronto nodaļas bērnu eglīte Latviešu nama augšējā zālē; plkst. 8 vakarā turpat eglīte pieaugušiem.

10. un 11. decembrī — Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš ar bazāru Latviešu namā.

HAMILTONA

12. novembrī — pl. 7 HLB dāmu kom. rīko Mārtiņu vakaru biedrības namā, 16 Queen St. N. Referātu lasīs māc. E. Ķerģis. Piedalās A. Cers un J. Vilks.

LATVIEŠU TEĀTRU APV
TEĀTRA DIENU
Sv. Andreja bazn
1966. g. 24. novembrī plkst. 8.00
IŠLUGAS — piedalās Klīvlendas ansamblī.
25. novembrī plkst. 8.00
A. Kairya — DIAGNOZE
26. novembrī plkst 6.30
A. Brigaderes — RAUDUPI
Ieeja: I vietā $3.00, II vietā $2.50,
26. novembrī plkst. 2.00
Jarvis Collegiate — Jarvis
A. Brigaderes — LOLITAS
Skolēnu ieejas kartes tikai caur la
FIEZĪME. Par iepriekš rezervētām ieejas ka
līdz 10. novembrim, pretējā gadīju

TORONT
„Lai mēs n
atceres brīdis piektdi
Toronto pilsētas valde ielūdz visu
dalīties piemiņas brīdī, kas notiks ve
11. novembrī, pl. 11 dienā par godu kr
paklausot aicinājumam, cīņā atdevuši
— 18. un 1939. — 45. gada kaŗos.
VAINAGU NOLIKŠA
Vainagu sakārtošana plkst. 10.30 v
mes ielas.
Darba devēji lūgti atbrīvot bijušos
Varoņu piemiņas dienas svinībās.
Dievs, sargi karalieni!

Mārtiņu vakara sariko
sestdien, 12. novembrī, pl. 7.3
(sākums precīzs)
LATVIEŠU NAMĀ TORONTO, 491 Co
Sarīkojumu ievadīs Londonas vanadžu ko
Mārtiņu vakara uzvedums prof. E. Bērziņa
Balles vakarā spēlēs A. Virbuļa deju
BUFETE. Mārtiņu vakara padieni.
Visus laipni aicina
TLB un Toronto

TORONTO PILSĒTAS
PAZIŅOJUMS PAR
ATKRITUMU AIZVĀ
Piektdien, 11. novembrī, Varoņu
dienā, atkritumi netiks no
Lietojiet parastās atkritumu tvertnes. Nos
atliekas un ietiniet laikrakstā.
Neatstājiet dārza atkritumus ielas noteku
stiprās tvertnēs līdz otrai kārtējai novākšanas
H. F.
Ielu pārva

VISJAUNĀKIE IZDEVU
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas
L. Tolstojs un kristīgā baznīca
O. Krolls — Aiz zelta priekškara
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināš
Korn. Rāiens — Pēdējā kauja
G. Janovskis — Svešumā, noveles
M. Timma — Miglas kamolīņš, pasakas
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un līr. poem
J. Sarma — Milestības māksla, noveles
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dze
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romān
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm, esej
DV Grāmatnīcā—491 College St., To

MĒS IESPIEŽ
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGU
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VA
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LA
VESTULU VEIDLAPAS,
GRĀMATAS, ŽURNĀL
Labs darbs. — Mērenas c
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4,
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

dubultojiet savu naudu ar Canada Savings Bonds Centennial Series

Simtgades serijas Kanadas Savings Bonds piedāvā jums visaugstākos procentus — 5,48% gadā, ja tās patur līdz noilgumam.

Jauni Bondi jums ienesīs 5% gadā pirmajos četros gados, 5,5% gadā par nākošiem trim gadiem, 5,75% par nākošo gadu un 6% gadā par beidzamiem 5 gadiem — kopā $72,25 procentos par katru $100.00 valsts aizņēmuma zīmi (bond).

Šī ir pirmā reize, kad jums dota iespēja atstāt gadskārtējos procentus neiekasētus līdz 1979. gada 1. novembrim un pēc tam saņemsit procentu procentus kopsummā $27.75 par katriem $100.00.

Visu kopā saskaitot, par katriem $100.00 jūs dabūsit $100.00 procentos. Šis ir drošākais un labākais krāšanas veids. Dubultojiet savu naudu ar Canada Savings Bonds Centennial seriju.

Šai serijai ir visas tās priekšrocības, kuŗas padarījušas Kanadas valsts krājzīmes par visvairāk izplatīto ieguldījumu.

Šīs zīmes varat viegli iegādāties par naudu vai arī uz nomaksu savā darba vietā vai bankā, sākot ar $50.00 līdz $10.000. Ikviens kanadietis, arī kopas, tos var iegādāties līdz šai augstākajai summai.

Šīs zīmes varat viegli pārvērst naudā katrā laikā ikvienā Kanadas bankā par pilnu vērtību, pieskaitot procentus. Tikai aizpildiet attiecīgo formu un jūs saņemsit naudu.

Tagad krājzīmes daudz izdevīgāk turēt nekā agrāk, jo iegūsit augstākus procentus un proc. procentus. Dubultojiet savu naudu ar Canada Savings Bond Centennial seriju.

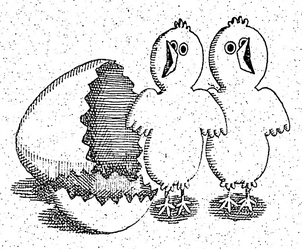

C-65

TIŅŠ

portus ar modernām mašīnām
c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
Dovercourt Rd., Toronto.

LATVIJA

skatu par Latviešu filatelistu apvienības izdevumu „Latviešu filatelists un kollekcionārs" Nr. 1/60, tāpat apskatu par A. Petrevica rakstu par Liepājas karaostu „Kollekcionāra" 23. numurā.

ATKAL KALUMA GADA ATZĪME ASV MONĒTĀM

(V) — Sākot ar 1967. gada 1. janvāri, ASV monētās atkal būs atzīmēts kaluma gads. Sakarā ar monētu trūkumu pieņēma likumu, ka visas monētas atzīmējamas ar 1964. gadu, mēģinot tā novērst sīknaudas aizplūdumu un uzkrāšanos krājēju kollekcijās, kurās ietilpina katras monētas katra gada kalumu. 1965. gadā pieņēma noteikumu, ka visas monētas, arī 25 centu bez sudraba un 50 centu ar 40% sudraba piejaukumu, atzīmējamas kā 1965. gada kalums. Arī centi un 5 centu monētām gada skaitli mainīja uz 1965. Sudraba dolari tagad nav kalti. Sakarā ar sīknaudas trūkuma izbeigšanos monētās atkal būs atzīmēts katra kaluma īstais gads.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. novembrī — pl. 8 vak. Toronto studenšu korporāciju kopas gadskārtējais slēgts tējas vakars Latviešu namā.
11. novembrī — pl. 8 vakarā Latviešu namā TLB inženieru un techniķu kopas rikotais inž. J. Švanka referāts; pēc tam tēja.
12. novembrī — plkst. 7.30 vak. Mārtiņu balle Latviešu namā. TLB un DV sarīkojums.
13. novembrī — pl. 2 p. p. Varoņu piemiņas dievkalpojums Saulainē pie Kritušo karavīru pieminekļa.
13. novembrī pl. 2 P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.
No 17. novembŗa līdz 3. decembrim Bergdon galerijā Gvido Brūvera, no Argentīnas, gleznu izstāde.
18. novembrī — plk. 8 vakarā Latviešu namā: LNAK valstssvētku pieņemšana un A. Lapiņa gleznu skates atklāšana.
19. novembrī — pl. 8 vakarā Latvijas valstssvētku akts Ītona auditorijā.
20. novembrī — pl. 7 vak. Vasarsvētku draudzes dievkalpojums. Par tematu „Uzvaras dzīve" runās D. Miķelsons.
No 24. novembŗa — 26. novembrim Teātŗa dienas Toronto.
26. novembrī — plkst. 18.30 Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienības Kanadā atceres vakars. Ieeja pret ielūgumiem.
26. novembrī — plkst. 7.30 vakarā Toronto katoļu vienības Rudens balle ar bazāru, Lansdowne Assembly Hall pie Queen Str.
30. novembrī — trešdien, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteina temats: „Nervi, temperaments, personība." Dziedās Pēteris Geistauts
No 30. novembŗa līdz 18. decembrim — Jaunkanadiešu teātris izrādīs „Pieci stabi" Centrālās bibliotēkas teātrī — College un St. George St. Sākums pl. 8.30 vakarā.
3. decembrī — pl. 7 vak. Dainas koŗa koncerts Latviešu namā, pēc koncerta deja.
3. decembrī — no pl. 10—8 vak. tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš Sv. Jāņa baznīcas sarīk. telpās.
10. decembrī — plkst. 4 pēcpusdienā DV Toronto nodaļas bērnu eglīte Latviešu nama augšējā zālē; plkst. 8 vakarā turpat eglīte pieaugušiem.
10. un 11. decembrī — Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš ar bazāru Latviešu namā.

HAMILTONĀ

12. novembrī — pl. 7 HLB dāmu kom. rīko Mārtiņu vakaru biedrības namā, 16 Queen St. N. Referātu lasīs māc. E. Ķeŗģis. Piedalās A. Ceris un J. Vilks.

LATVIEŠU TEĀTRU APVIENĪBAS ZIEMEĻAMERIKĀ TEĀTRA DIENU IZRĀDES TORONTO

Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē

1966. g. 24. novembrī plkst. 8.00

ĪSLUGAS — piedalās Klīvlendas, Kalamazū un Grand Rapidu latviešu teātŗu ansambļi.

25. novembrī plkst. 8.00

A. Kairya — DIAGNOZE Čikagas latv. teātŗa kopas uzvedums

26. novembrī plkst 6.30

A. Brigaderes — RAUDUPIETE Toronto DV teātŗa uzvedums

Ieeja: I vietā $3.00, II vietā $2.50. Uz visām trim izrādēm kopā — atlaide.

26. novembrī plkst. 2.00

Jarvis Collegiate — Jarvis un Wellesley

A. Brigaderes — LOLITAS BRĪNUMPUTNS Milvoku DV teātŗa uzvedums

Skolēnu ieejas kartes tikai caur latviešu skolām Ieeja I vietā $3.00, II vietā $2.50.

PIEZĪME: Par iepriekš rezervētām ieejas kartēm samaksa sūtāma T. D kasierim ne vēlāk kā līdz 10. novembrim, pretējā gadījumā kartes TIKS pārdotas.

TORONTO PILSĒTAS

„Lai mēs neaizmirstu"

atceres brīdis piektdien, 1966. g. 11. novembrī

Toronto pilsētas valde ielūdz visus bijušos cīnītājus un visus pilsoņus piedalīties piemiņas brīdī, kas notiks vecās pilsētas valdes nama priekšā piektdien, 11. novembrī, pl. 11 dienā par godu kritušiem varoņiem — viriem un sievām, kuŗi, paklausot aicinājumam, cīņā atdevuši savu dzīvību par savu tēvzemi lielajos 1914. — 18. un 1939. — 45. gada kaŗos.

VAINAGU NOLIKŠANA PIE PIEMINEKĻA

Vainagu sakārtošana plkst. 10.30 vecajā pilsētas valdes namā — ieeja no James ielas.

Darbā devēji lūgti atbrīvot bijušos cīnītājus no darba, lai tie varētu piedalīties Varoņu piemiņas dienas svinībās.

Dievs, sargi karalieni!

C. Edgar Norris,
City Clerk.

IZMANTOJIET IZDEVĪBU UN IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM PLATĒM, JO TĀS IR BEIDZAMĀS.

1005 **V. SALNA, tenors** ..... 45 RPM $2.00
Atmiņas — Angļu valsis. Toreiz — tango.

1007 **KALVIS, vīr. dubultkv.** ..... 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1018 **DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅS.** ..... 45 RPM $2.00
J. Norvīļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs

1019 **TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE,** sopr. 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņš. V. Dārziņa — Man māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* **THE LATVIAN TRIO** ..... 33 RPM $5.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svita „Sena Teika."

1021* **KALVIS, vīru dubultkvartets** ..... 33 RPM $5.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Ciruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Kaŗš.

1022* **LIGO, jaukts koris DAINA** ..... 33 RPM $5.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Svāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tiklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS, Skaņu studija DAINA orķestŗa izpildījumā ..... 45 RPM $2.00

1024 Andžiņš. Mugurdancis.

1028 **V. SALNA, tenors** ..... 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1026 **A. BALODIS, baritons, orķ. pav.** ..... 45 RPM $2.00
Pasaciņa — tango. Daiļā meitiņ — valsis.

DABŪJAMAS

DVG RĀMATNICĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

IEPRIECINIET SAVUS PIEDERĪGOS SVĒTKOS, NOSŪTOT PĀRTIKAS SAINI!

PARAUGSAIŅI

Cenas ASV dolaros.

1 — 8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes $17.95
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg 18.50
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg 19.75
4 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 32.00
5 — 20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura 15.60
6 — 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg 16.00
7 — 42 mārc. (19 kg) smalkā cukura 24.00
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg 23.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg 25.00
10 — 20 mārc. (8.5 kg) žāv. cūkas speķis, bēkons vai sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšanās) 10 kg 33.40
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg 22.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 36.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg 38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg 38.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.90
17 — 9 kg rīsi, brutto 10 kg 16.90
18 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 26.00
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg 26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg 31.00
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg 56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskvīti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes 21.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots 35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes 30.00
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu 53.00
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu ..... $ 39.90
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc. $ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. $ 24.90
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu ..... — 20 mārc. $ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku .... — 40 mārc. $ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. $ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. $ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc. $ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 20.90

Saiņa cenā ieskaitīts viss, tikai jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV Grāmatnīcas — sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p. p., sestd. 8.30 — 2 p.p.
491 College Street, Toronto 4, Ont., tel. 921-7121

Mārtiņu vakara sarīkojums

sestdien, 12. novembrī, pl. 7.30 vak.,
(sākums precīzs)

LATVIEŠU NAMĀ TORONTO, 491 College ielā.

Sarīkojumu ievadīs Londonas vanadžu kopas J. Kūļa
Mārtiņu vakara uzvedums prof. E. Bērziņas vadībā.
Balles vakarā spēlēs A. Virbuļa deju orķestris.
BUFETE. Mārtiņu vakara paēdieni. Ieeja $2.00
Visus laipni aicina
TLB un Toronto DV nod. saime.

TORONTO PILSĒTAS
PAZIŅOJUMS PAR

ATKRITUMU AIZVĀKŠANU

Piektdien, 11. novembrī, Varoņu piemiņas dienā, atkritumi netiks novākti.

Lietojiet parastās atkritumu tvertnes. Noskalojiet virtuves atliekas un ietiniet laikrakstā.

Neatstājiet dārza atkritumus ielas notekā. Nolieciet tos stiprās tvertnēs līdz otrai kārtējai novākšanas reizei.

H. F. ATYEO, P. Eng.
Ielu pārvaldes priekšnieks

VISJAUNĀKIE IZDEVUMI

Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas $4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca $3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara $3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana $0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja $6.50
G. Janovskis — Svešurņā, noveles $4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas $3.25
A. Apse — Saules puķes, dziesmiņas un lir. poemas $3.50
J. Sarma — Milestības māksla, noveles $4.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas $3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi $3.60
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns $4.80
St. Anders — Bitītes stāsts ar 102 ilustrāc. $8.50
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm, eseja $2.80

DV Grāmatnīcā—491 College St., Toronto 4, Ont.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

GRĀMATU IMANTA APGĀDS

Iznācis un izsūtīts visām grāmatnīcām

LATVIEŠU KALENDĀRS 1967. gadam kabatas formātā, ar kristāmvārdiem, svarīgākām adresēm, mēru un svaru tabulām $1.20

Atkal dabūjamas retas grāmatas.

Esam no jauna iesējuši pēdējos eks., un tagad visās grāmatnīcās dabūjami šādi reti mūsu izdevumi:

A. Dziļums — Nokaltis zars, satirisks romāns $3.20
A. Egliņš — Mīlu, mīlu, dzejoļu izlase, luksa izd. $3.60
J. Grīns — Trīs noveles, luksa izdev. $1.95
J. Jaunsudrabiņš — Vasara, luksa izdev. $2.20
J. Jaunsudrabiņš — Tā mums iet, vēstules $4.20
Brāļi Kaudzītes — Mērnieku laiki, luksa izdev. $6.80
P. Klāns — Rūsa, romāns $5.60
V. Lesiņš — Dzirkstis, aktuāla patriotiska grām. $2.40
Z. Mauriņa — Divas kultūras saknes, eseja, luksa izd. $2.40
Ed. Virza — Kārlis Ulmanis, monogr., māksl. ādas sēj. $2.80
A. Silgailis — Latviešu leģions, 2. papild. izdev. $8.80
A. Dz. Kronins — Debesu valstības atslēgas, romāns $3.80
B. Pasternaks — Dr. Živago, romāns, Nobela prēm. $5.90

Jaunatnei un bērniem:

L. Kronberga — Runča vezums, dzejoļu antoloģija $2.20
Latviešu tautas pasakas par sērdieniti $2.80
Latviešu tautas pasakas par velniem $3.10
Brāļu Grimmu pasakas ar N. Strunkes ilustr. $4.25
E. Kerstners — Divkāršā Lotite, ilustr. romāns $2.00

Ja tomēr jūsu grāmatnīcā šo izdevumu nebūtu, lūdzam pieprasīt tieši apgādā.

IMANTA
Oldmarken 12, Bagsvaerd,
Copenhagen — Denmark.

Sieviete — vieniniece
MEKLĒ LIELĀKU nemēbelētu istabu,
kur būtu iespējams novietot klavieres un to ierobežota lietošana.
Piedāvājumus, līdz ar cenu, nodot šīs avīzes kantori Nr. 718

MADAM BELLA

no Eiropas. Rokas līniju un kāršu zīlētāja un padomdevēja. Viņa palīdzēs visās jūsu dzīves vajadzībās. Viņai ir Dieva dotas dāvanas ārstēt ar lūgšanām, tuvināt iecerēto, kā arī dot padomus precībās, veikala darījumos un ceļojumos. Nav iepriekš jāpieteicas. Atvērts katru dienu no pl. 9 līdz 10 vak. 619 Euclid Ave., starp Bloor un Harbord. Tel. 531—7577, Toronto.

LAIKRAKSTA
„LATVIJA AMERIKĀ" atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4—1403, Toronto

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

ACADIAN*

PIEDĀVĀ
"SEVEN SEAS" FLEET

Tas kuģo tieši no Jaunskotijas Annapolisas ielejas pie jums kā labākais rums, lai apmierinātu jūsu garšu.

"SEVEN SEAS" RUM
(White, Light, or Dark)

Jau šodien ierakstiet ACADIAN rumu savā iepirkšanās sarakstā

* Pirmais Ontario sarakstā (izsmalcinātiem dzērējiem)

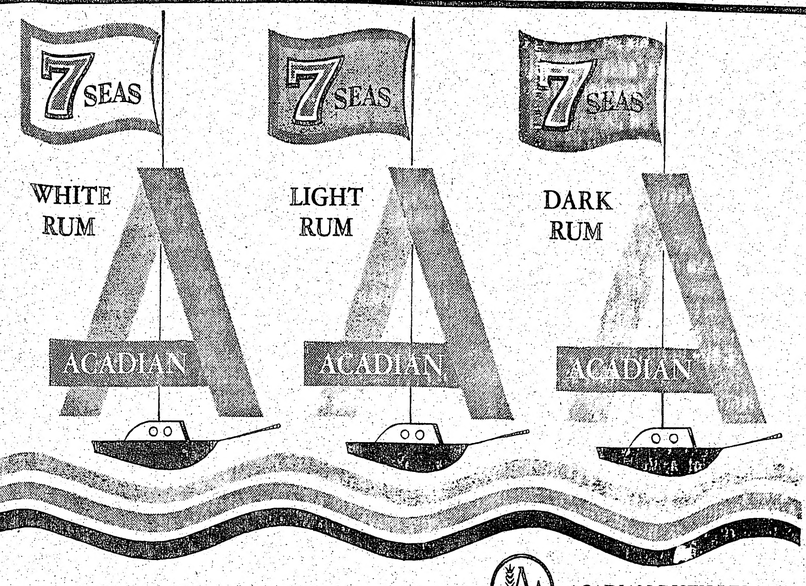

ACADIAN DISTILLERS
BRIDGETOWN, NOVA SCOTIA

No britu cietuma izbēdzis spiegs

Britu parlamenta aprindās un presē valda redzams satraukums: no cietuma izbēdzis spiegs Džoržs Bleiks, pie tam ļoti savdabīgos apstākļos. Fakts, ka viņš notiesāts par „divkārša aģenta" un spiega darbību uz veseliem 42 gadiem, liecina, cik nozīmīgs bijis viņa noziegums, jo citi spiegi, ieskaitot pat „nopelniem bagāto" Krogeru pāri, tika notiesāti uz daudz īsāku laiku. Laikraksti pasvītro, ka šie 42 gadi ir ilgākais sods, kāds zināms modernajā tiesas praksē Britanijā. Britu avīzes ziņo arī par uztraukumu Vašingtonā. Tā nav pirmā reize, kad Amerikai jāuztraucas par britu spiegiem: atcerēsimies uz Pad. savienību aizbēgušo angļu diplomātu Berdžesa un Meklīna lietu, kurai bija sakars arī ar ASV noslēpumiem. Bleikam bijušas sīkas ziņas par rietumvalstu slepenā izlūkošanas dienesta darbību, it sevišķi Vidējos austrumos. Par spiti Bleika nozieguma smagumam, viņa vārda nebija to cietumnieku sarakstā, kuru apsardzībai veltījama sevišķa vērība; viņš arī turēts cietumā, kas atrodas tikai 20 minūšu autobraucienā no komūnistu valstu sūtniecībām.

Dažas avīzes Bleika izbēgšanai veltī pat vairākus plašus rakstus. Vienā no tiem pasvītrots, ka pēdējā laikā no angļu cietumiem izdevies izbēgt arī vairākiem lieliem kriminālnoziedzniekiem: šogad tas sestais izbēgšanas gadījums no tieši tā cietuma, kurā atradās arī Bleiks. Laikraksts apgalvo, ka britu cietumu apsardzības sistēma galīgi novecojusi un būtu pilnīgi pārveidojama (ne tikai cietumi, bet arī daudz cita Anglijā klāts ar vecuma plombēm! —Ref.). Laikraksts aizrāda, ka naktīs cietuma sienas nav apgaismotas, nav sargu torņu u. c., lai varētu pārraudzīt cietuma apkārtni, kā tas esot dažu zemju koncentrācijas nometnēs, bet šādu drastisku apsardzības veidu ievešanu daudzi „pamatoti kritizējot" kā nehumānu. (Nesen angļu juristu komisija atgriezās no Pad. savienības lielā sajūsmā par tās darba nometnēm netālu no Maskavas. Vai nevarētu tagad deleģēt kādu komisiju uz Vorkutu, lai mācītos, kā tiek apsargātas vergu darba nometnes? —Ref.). Parlamentā valdībai nācās noklausīties asus opozicijas uzbrukumus, nācās apsolīt stingru notikuma izmeklēšanu. (Par vēlu! —Ref.). Pazīmes rāda, ka Bleiks bēgšanai no cietuma saņēmis palīdzību no ārienes. Ir savādi, ka par visiem pēdējā laikā notiesātajiem spiegiem, kā Krogeriem, Lonsdēlu u. c., prese varējā izrakstīties gari un plaši, pat saņemot, lieķas, valdības iestāžu pamudinājumu to darīt. Bleika tiesāšana, turpretim, bija noslēpumainības plīvurā tīta, it kā sakarā ar valsts drošības apsvērumiem. Reizē ar to Bleika persona ir vistumšākā, visnoslēpumainākā no visiem Anglijā notvertajiem spiegiem, pavisam maz zināms arī par viņa pagātni, raksturu u. c. Ir gan zināms, ka viņa īstais vārds nav Bleiks. Viņš ir Britanijas pavalstnieka Alberta Behara dēls, viņa māte ir holandiete. Jaunību viņš pavadījis Ēģiptē un Holandē. Kara laikā vācieši Bleiku internēja, bet viņš izbēga un pievienojās holandiešu pretestības kustībai. Britanijā viņam izdevās nokļūt 1943. gadā un te pieņēma Bleika vārdu, jo uzvārdu Britanijā viegli mainīt. Blēiks uzņemts pēc dažiem gadiem britu ārlietu ministrijas dienestā — bez vajadzīgās izglītības kvalifikācijas un arī bez stingras politiskās pārbaudes. Britu ārlietu ministrija Bleiku nosūtīja uz Koreju, kur viņš darbojās par britu vicekonsulu. Korejā viņu apcietināja ķīniešu komūnisti.

Pēc vienas versijas ķīnieši ar pamatīgu „smadzeņu mazgāšanu" padarījuši Bleiku par komūnistu, kas gan izklausās visai naīvi! Pēc atbrīvošanas viņš 1953. gadā nosūtīts uz Berlīni, kur pavadījis 6 gadus, pēc tam devies uz citu britu slepenās izlūkošanas centru — Beirutu. Interesanti, ka tai pašā laikā Beirutā uzturējās arī pazīstamais H. Filbijs; kurš brīdināja britu diplomātus Berdžesu un Meklīnu par viņiem draudošo arestēšanu un tā palīdzēja abiem aizbēgt uz Maskavu, kurp pēc kāda laika sekoja arī pats Filbijs. 1961. gadā poļu „drošības policijas'" vadītājs aizbēga uz Rietumiem; domā, ka viņš ziņojis britu valdības iestādēm pra Bleika darbību resp. ziņu piegādāšanu komūnistiem.

Tāda ir Bleika biografija, cik tālu tā „oficiāli" zināma. Tajā, bez šaubām, ir daudz neskaidru punktu. Sakarā ar noslēpumainību, kurā tīta Bleika persona, dzirdami vispārsteidzošākie minējumi jautājumā, kas īsti palīdzējis viņam izbēgt no cietuma. Kāds britu žurnālists, kurš tagad uzturas Kanadā un bijis kopā ar Bleiku ķīniešu gūstā, ir pārliecināts par Bleika nevainību un attīsta pavisam fantastisku teoriju, ka Bleikam izkļūt no cietuma palīdzējuši nevis komūnisti resp. krievi, bet — britu izlūkošanas dienests! Daži mēģina saistīt Bleika izbēgšanu ar angļu skolotāju Brūku, kurš ir vienīgais pašreiz Pad. savienībā ieslodzītais britu pavalstnieks. Īsi pirms Bleika pazušanas, ārlietu ministram Braunam esot bijusi 20 minūšu ilga saruna ar padomju sūtni Londonā, pēc dažām stundām viņu apmeklējusi Brūka dzīvesbiedre. Ārlietu ministrija nenoliedz, ka Brauna sarunā ar padomju sūtni minēts arī Brūka sievas vārds, bet noliedz, ka ministrs Brauns būtu piemīnējis Bleiku savās sarunās ar padomju sūtni un Brūka sievu. Vairums tomēr domā, ka Bleiks bēgšanai saņēmis palīdzību no krieviem, jo — neatkarīgi no ziņām, kuŗas Bleiks varētu tagad sniegt krieviem par Rietumu izlūkošanas dienestu — komūnistiem ir izdevīgi pierādīt, ka viņi „gādā par saviem ļaudīm", lai iedrošinātu ne tikai tagadējos, bet arī nākamos spiegus. Vairāk pašreizējā brīdī nav zināms par Bleika mīklaino personu un pazušanu. Opozicijas līderis Hīss deklarēja parlamentā, ka Bleika izbēgšanai ir „ne tikai liela nacionāla, bet arī internacionāla nozīme".

Vērojot dažādo spiegu „biografijas" Britanijā, rodas iespaids, ka otra pasaules kara laikā un īsi pēc tā Anglijā ieradušies daudzi komūnistu aģenti; tie bez sevišķām grūtībām iekļuva vietās, kuŗas saistītas ar valsts noslēpumiem: vajadzēja tikai apgalvot, ka viņi ir vācu ienaidnieki un bijuši vajāti vāciešiem pakļautajās zemēs, lai atvērtos daudzas durvis!...

Austra Augenberga

Džonsona rājiens Niksonam

Viens otrs demokratu kandidāts nedrošākajos iecirkņos pirms ASV 8. novembŗa vēlēšanām bēdīgi šķirstīja „mājas ārsta" kopijas, lai tuvāk iepazītos, kādas operācijas paredzētas prezidentam Džonsonam. Kaut nedz prezidenta polips, nedz bruka uzskatāmi par nopietnu vai bīstamu operāciju, ar to tomēr pietiek, lai prezidents nevarētu piedalīties vēlēšanu kampaņā, sniedzot tiešu palīdzību tiem demokratu kandidātiem, kuriem prezidenta klātiene varētu nozīmēt ievēlēšanu, kamēr viņa neparādīšanās nodrošinātu uzvaru kādam republikānim.

Nedēļas nogalē prezidents Džonsons atstāja Vašingtonu un devās uz savu lauku īpašumu Teksasā, lai, vispirms, atpūstos no nogurdinošā 17 dienu ceļojuma, kas beidzās ar Vietnamas sabiedroto konferenci Manilā, un, otrkārt, uzkrātu spēkus paredzētajām operācijām.

Savu pēdējo un smagāko kongresa vēlēšanu kampaņas artilleriju prezidents vērsa pret Ričardu Niksonu — Eizenhauera divu valdīšanas periodu vicepreziden tu un nesekmīgo republikāņu kandidātu prezidenta vēlēšanās. Niksons prezidenta „uguni" izpelnījās ar to, ka bija atļāvies kritizēt Manilas konferences komunikē (Manilā sabiedrotie nolēma izvākt savus spēkus no Vietnamas tūlīt pēc kara izbeigšanās). Nepatikami tiešos vārdos Džonsons pārmeta Niksonam ārpolitikas nesaprašanu, uzsverot, ka par to nebūtu jābrīnās, jo ārpolitiskos jautājumos prezidents Eizenhauers viņam ne tikai neuzticējies, bet vispār nekā neesot informējis. Džonsons apzīmēja Niksonu par „chronisku kampaņotāju", kuŗam katrus divus gadus jāatrodot kāda kļūda ASV valdības darbā.

Pusnakts parāde Maskavā

Pad. savienība gadskārtējo oktobŗa revolūcijas gadadienu atzīmēja ar tikpat gadskārtējo militāro parādi Maskavas Sarkanā laukumā. Šogad nekādu lielu pārsteigumu jaunu ieroču ziņā nebija, apmierinoties ar jau agrāk rādīto raķešu izvadāšanu pa Maskavas ielām.

Rietumu pasaules militārie atašeji ar parādes noslēpumiem mēģināja iepazīties jau nedēļas nogalē, kad Kremļa vārasvīri pusnaktī rīkoja smago ieroču ģenerālmēģinājumu. Bet slepenības un lietainā laika dēļ pusnakts braucienā daudz kas palika prezentiem apklāts un ziņkārīgo acīm apslēpts. Pēc formām un lielumiem varēja vienīgi minēt, ko atklās īstā parāde 7. novembrī.

Militārā parāde Sarkanā laukumā Rietumvalstu novērotāju acīs radīja zināmu vilšanos. Rietumnieki domāja, ka viņu un sarkanās Ķīnas iespaidošanai un vairs ne sevišķi padevīgo satelītu pārliecināšanai Pad. savienība šogad paleposies ar vēl neredzētiem ieročiem. No tā krievi tozināms, ka viņa īstais vārds nav Bleiks. Viņš ir Britanijas pavalstnieka Alberta Behara dēls, viņa māte ir holandiete. Jaunību viņš pavadījis Ēģiptē un Holandē. Kara laikā vācieši Bleiku internēja, bet viņš izbēga un pievienojās reizi novērtēt palīdz paši krievi pie gaŗu gaŗās abu valstu robežas, kur Pad. savienība jau kopš vairāk nekā gada pievelk jaunas kājnieku un motorizētās divizijas. Tagad, kad Ķīnai ir atombumba un raķete tās nogādāšanai vajadzīgā vietā (kaut vēl ne kaujas gatavībā), Pad. savienība savu robežapsardzību noteikti pastiprinās, jo krieviem ir pamatots iemesls bažīties. Sarunās ar rietumvalstu diplomātiem vairāki padomju ārlietu ministriju ierēdņi izteikušies, ka Ķīna nīst Pad. savienību daudz vairāk nekā ASV, — kaut vai tikai tādēļ, ka krievi kādreiz bijuši draugi, bet tagad vairs ne. Arī no Ķīnas ekspansijas viedokļa raugoties, Pad. savienība resp. Sibirija uzskatāma par ķīniešu kardinālmērķi. Indija Ķīnai var piedāvāt tikai to, kas pašiem ķīniešiem jau ir atliku likām — badu, nabadzību un saspiestību. ASV ķīnieši tieši piekļūt nespēj ne šodien, nedz iespēs tuvākā nākotnē, bet attieksmē uz kaimiņu Pad. savienību situācija ir daudz sarežģītāka.

Manilas konferences laikā Filipīnu prezidents Markoss savā pili ASV prezidentam Džonsonam par godu bija sarīkojis krāšņu pieņemšanu, kurā ASV prezidents un citi viesi ieradās, tērpušies virs biksēm izlaistā kreklā, bet dāmas elegantos vakara tērpos.

Karikatūrists: „Prezidenta kungs, jums, laikam, tāpat kā Jānim Kalniņam Cikagā lidmašīnā noklīdis koferis ar fraku?"

Prezidents: „Smejies vai ne, fraka priekšlaicīgi aizsūtīta uz Manoju, bet — never mind, miera un kopības labā esmu gatavs novilkt arī kreklu!"

Ed. Kejša karikatūra

Politiskās piezīmes

Par spiegošanu Pad. savienības uzdevumā apcietināts ASV gaisa spēku seržants Bekenhaupts, kurš plānojis nodot amerikāņu aizsardzības noslēpumus padomju sūtniecības Vašingtonā saimniecisko jautājumu padomdevēja vietniekam Maļiņinam. Apcietināts vienīgi amerikāņu lidotājs, kamēr diplomātiskā imūnitāte pasargājusi Maļiņinu no lielākām nepatikšanām, jo viņam jādodas vienīgi atpakaļ uz Pad. savienību. Kopš otra pasaules kara beigām par līdzīgiem pārkāpumiem no ASV jau izraidīti 20 padomju diplomāti. Ar Maļiņinu šī diplomātiskā izraidīšana sasniegusi „pilngadības" skaitli. FBI Vašingtonā paskaidro, ka Bekenhaupta un Maļiņina sadarbība ietver veselu spiegu tīklu. Tuvākas detaļas pagaidām vēl nezināmas. Ir savādi, ka par visiem pēdējā laikā notiesātajiem spiegiem, kā Krogeriem, Lonsdēlu u. c., prese varējā izrakstīties gari un plaši, pat saņemot, lieķas, valdības iestāžu pamudinājumu to darīt. Bleika tiesāšana, turpretim, bija noslēpumainības plīvurā tīta, it kā sakarā ar valsts drošības apsvērumiem. Reizē ar to Bleika persona ir vistumšākā, visnoslēpumainākā no visiem Anglijā notvertajiem spiegiem, pavisam maz zināms arī par viņa pagātni, raksturu u. c. Ir gan zināms, ka viņa īstais vārds nav Bleiks. Viņš ir Britanijas pavalstnieka Alberta Behara dēls, viņa māte ir holandiete. Jaunību viņš pavadījis Ēģiptē un Holandē. Kara laikā vācieši Bleiku internēja, bet viņš izbēga un pievienojās reizi novērtēt palīdz paši krievi pie gaŗu gaŗās abu valstu robežas, kur Pad. savienība jau kopš vairāk nekā gada pievelk jaunas kājnieku un motorizētās divizijas. Tagad, kad Ķīnai ir atombumba un raķete tās nogādāšanai vajadzīgā vietā (kaut vēl ne kaujas gatavībā), Pad. savienība savu robežapsardzību noteikti pastiprinās, jo krieviem ir pamatots iemesls bažīties. Sarunās ar rietumvalstu diplomātiem vairāki padomju ārlietu ministriju ierēdņi izteikušies, ka Ķīna nīst Pad. savienību daudz vairāk nekā ASV, — kaut vai tikai tādēļ, ka krievi kādreiz bijuši draugi, bet tagad vairs ne. Arī no Ķīnas ekspansijas viedokļa raugoties, Pad. savienība resp. Sibirija uzskatāma par ķīniešu kardinālmērķi. Indija Ķīnai var piedāvāt tikai to, kas pašiem ķīniešiem jau ir atliku likām — badu, nabadzību un saspiestību. ASV ķīnieši tieši piekļūt nespēj ne šodien, nedz iespēs tuvākā nākotnē, bet attieksmē uz kaimiņu Pad. savienību situācija ir daudz sarežģītāka.

†

No mums pēkšņi šķīries mūsu mīļais vīrs, tēvs un vectēvs

GEORGS ADLERS

Dzimis 1905. g. 21. februārī Rīgā, miris 1966. g. 31. oktobrī Toronto.

Guldīts Jorkas kapsētas latviešu nodalījumā.

Gribēju tālā ceļā vēl iet,
Satumsa nakts . . .

Dziļās sērās:
SIEVA, DĒLI, VEDEKLA UN MAZMEITIŅA.

Varoņu pieminaī

(Pārnesums no 1. lpp.)

zema draugiem, lai iegūtu atļauju izrakt par pretvalstisku darbību notiesāta verga mirstīgās atliekas; otrs — Andŗa Jaunzema vērtība, viņa lielums un varonība, kas modināja dzīvos ķerties pie šī milzīgā un nepateicīgā darba.

Tie ir tikai daži no mums zināmiem **varoņibas** apliecinājumiem, bet līdzīgu ir simtiem. Visi tie stāsta par mūsu tautas brāļiem un māsām, kuŗi, sekodami senču asins aicinājumam, bija spējīgi uzklausīt un sadzirdēt savas apziņas mudinājumu, spēja arī savu dzīvības lāpu nest mūžības altārī. Māte Latvija sēro par saviem varoņiem, bet ozolu, liepu un bērzu gatves šalc varoņiem pieminas dziesmu.

Laika tecējumā šo varoņu rindas kļuvušas gaužām retas, tādēļ vajadzība rast jaunus varoņus rītdienai kļūst lielāka dienu no dienas. Varoņi nepiedzimst, tie jāizaudzina. Lai tādus izaudzinātu, kas spētu upurēties par tiem mērķiem un ideāliem, kas latviešu tautai bijuši svēti no senseniem laikiem, mes darām pārāk maz. Mēs darām daudz par maz, lai latviskā rītdiena būtu līdzīga vakardienai nacionālajā ziņā. Un te vainojama šodiena, būtībā mēs — es un tu. „Ja sāls kļūst nederīga, ar ko tad sālīs?" ir Jaunās derības vārdi, bet dzejnieks Andrejs Eglītis kādreiz teica: „Dzīve šeit ir kā krāšņas bēres!" Lai Dievs dotu, kaut viņa vārdi nepiepildītos!

Parastā varoņu alga ir nāve kaŗalaukā, cietumā, vergu darbu nometnē vai arī citur, bet viņu visu ieguvums ir pašpārliecība un apziņa, nešaubīga un droša, par pareizā mūža ceļa izvēli; apziņa par pašupurēšanās lielumu un tā vērtību, sajūta par pienākuma pilnīgu izpildīšanu. Cita atalgojuma varonībai nav. Bet vai šis nav tas lielākais, ko vispār kāds jebkad var iegūt?

Par spiti tam, ka svešumā mums dotas visas iespējas saglabāt un kopt savu nacionālismu un savu latviskumu, bieži daudzi no mums kļūst par kapračiem latvietībai, savu bērnu un savas tautas rītdienai, jo — ja sāls kļūst nederīga, ar ko tad sālīs?...

Pretēji mūsu dzimtenes okupantu centieniem pārkrievot latviešu tautu, mūsu tauta dzimtenē, skaudri spītējot pārkrievošanas rēgam, varoņi pretojas nojaustam un apzinātam ļaunumam — tautas iznīcināšanai. Ir skaidrs, ka tādu pašu pretestību mūsu pašu glēvumam dzimtenē palicēji sagaida no mums. To liecina atbraucēju jautājumi par mūsu bērnu latviešu valodas prašanu, par mūsu nostāju un arī par mūsu cīņu un darbiem pret dzimtenes okupantiem. „Ko jūs darāt brīvajā pasaulē? Kāda ir jūsu stāja, vienotība? Ko esat panākuši?"

Un te nu mūsu gara acu priekšā nostājas neredzamā un nepazīstamā Latgales meitene ar vārdiem, kuŗus mēs, lielākais vairums, vairs nespējam izprast, uz kuŗiem nespējam atbildēt un nerodam attaisnojuma: „Ja man uzliks piecus gadus, tad prasīšu desmit, jo citādi jutīšos apkaunota."

Tas, ko šodien no mums prasa mūsu tauta dzimtenē, mūsu zeme Latvija, ir niecīgs sīkums, tikai puteklītis pret tiem upuriem, kuŗus nesuši mūsu tēvi, mātes un brāļi, kuŗus vēl šodien nes mūsu tauta dzimtenē. Bet, diemžēl, pat šo sīkumu mums tik grūti izpildīt... Neviens šodien no mums neprasa mirt par Latviju vai ziedot savus locekļus, atstāt savas mājas un pamest savu mantu, bet no mums prasa un no mums sagaida tikai vienu — būt un palikt latviešiem, būt un palikt tiem, kas mēs esam. Ja laviska būs šodiena, tad latviska būs arī rītdiena, un tad netrūks mums arī jaunu varoņu!

SARKANĀS GVARDES SADURSME AR ARMIJU

Mēģinājums apturēt sarkanās Ķīnas fanātisko pusaudžu veidotās sarkanās gvardes vandalisko aktīvitāti noveduši pie atklātas sadursmes ar ķīniešu bruņotajiem spēkiem. Pēc zināma brīvības perioda, kuŗā gvardisti sevi paspēja padarīt nepopulārus visas Ķīnas mērogā, tie tagad burtiski padoti armijas kontrolei. Armija apstādinājusi sarkankreklu nemitīgo klaiņošanu, patvaļīgos uzbrukumus zemniekiem un visiem, kas viņu sarkanajās acīs atgādina „melnos elementus" — Maocetunga „kultūras revolūcijas" ienaidniekus. Armija pārtraukusi arī visus gvardes tribunālus. Gvardei piederīgie drīkst ceļot vienīgi ar armijas atļauju.

Nedrīkst tomēr aizmirst, ka gvardisti saradušies kā sēnes pēc lietus. Viņu skaits sniedzas miljonos, viņu lielummānija — mākoņos. Neapmierināti ar padotību bruņotajiem spēkiem, gvardisti nesen sacēlās Kvantungas provincē. Sacelšanās kulminējās ar laupīšanu, dedzināšanu un ātriem un nesaudzīgiem tribunāliem. Šoreiz gvardistiem tomēr nebija lemts iztrakoties. Vietējā garnizona komandants pret Mao jaunaudzi raidīja ciņā veselu kājnieku pulku, dodot rīkojumu pavēju nepaklausības gadījumā atklāt pret gvardistiem uguni. Savu trakošanu sarkankrekli liekdzās pārtraukt, kā rezultātā sākās sistēmatiska gvardistu retināšana: īsā brīdī Maocetunga „prieks un gods" bija zaudējis vairāk nekā 200 kritušo un ievainoto.

Kvantungas provinces sadursme ir tikai jauns piemērs par augošo pretestību fanātiskajai jauniešu kustībai, kuŗa uz „kultūrālās revolūcijas' rēķina domā atradusi vispārēju nedisciplinētas iztrakošanās iespēju.

Hongkongu sasniegušie ķīniešu stāsta, ka visplašākā pretkomūnistu kustība manāma Ķīnas dienvidos, bet jaunu vēju pūšana pat visā Ķīnā. Līdzšinējie Maocetunga „lēcieni uz priekšu", rūpnieciskā revolūcija, komūnas un aicinājumi kritizēt viņa režīmu, beigušies tik katastrofāli, ka vēl jaunu revolūciju, uz padsmitnieku huligānisma balstītu, iedzīvotāji vēro ar vislielāko neuzticību.

Jau minētajā Kvantungas provincē, lai atspēlētos sarkanās gvardes terroram, zemnieki uzspridzinājuši veselu gvardistu konvoju, nogalinot vismaz duci fanātisko jauniešu.

ASV pastiprina spēkus Vietnamā

Kreisējot starptautiskajos ūdeņos (pēc amerikāņu versijas) vairāk nekā 3 jūdzes no Ziemeļvietnamas piekrastes, ASV iznīcinātāji „Mansfield" un „Hanson" 25. oktobrī apšaudījās ar ziemeļvietnamiešu piekrastes baterijām. Hanoja šo notikumu apzīmē par nepamatotu amerikāņu uzbrukumu apdzīvotām vietām Ziemeļvietnamā; apšaudes laikā amerikāņu karakuģi esot atradušies Vietnamas ūdeņos. Amerikāņu militārā vadība katēgoriski paliek pie savas agrākās deklarācijas, proti: viens no viņu iznīcinātājiem atbildējis komūnistu ugunij tikai pēc tam, kad darboties sākušas Ziemeļvietnamas piekrastes baterijas. Hanoja amerikāņus apsūdzējusi starptautiskajā kontrolkomisijā (Polija, Indija un Kanada), kuŗa uzsākusi izmeklēšanu. Piekrastes bateriju un abu amerikāņu iznīcinātāju apšaudīšanās notikusi Dong Hoi tuvumā.

ASV militārā vadība Saigonā paskaidro, ka katru nedēļu Vietnamā pienāk svaigi amerikāņu spēki (4500 vīru aizpagājušā nedēļā, 9000 pagājušā) un līdz gada beigām ciņā pret komūnistiem būšot iesaistīti 380.000 amerikāņu karavīru, neskaitot flotes vienības ar apmēram 60.000 apkalpes locekļiem.

PĀRSŪTĀM
naudu uz
LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA.
491 College St., Toronto 4, Ont.

Skaņu plates

LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50

1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāru dziesma, Aglona.

2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Šūpļa dziesma, Gaisma un Ļūgšana no kantātes Tēvijai Erģeļu pavadījumā.

Vera Leinvēbere, klavieres $5.25

Jāzepa Vītola — Variācijas, T. Keniņa — Sonāta.

— 2¾ P.S.T.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

AKTUĀLAIS KARTĀDĀ

☆ Toronto pilsētas darbinieku pagājušās nedēļas nogalē sāktais streiks agrī pirmdienas rītā novērsts pēc 15 stundu debatēm un „tirgošanās" Ontario darba departamenta birojā. Darbiniekiem solīts 35 c. algas pielikums stundā, pilsētai apņemoties arī segt ⅔ medicīniskās apdrošināšanas izdevumu.

☆ Septiņu tautību pārstāvji Toronto nosūtījuši imigrācijas ministram Z. Maršānam telegrammas, protestējot pret pavēli deportēt 28. jūlijā Kvebekā no kuģa nobēgušo dienvidslavu jūrnieku Martinu Bilicu. Protestējusi arī latviešu pārstāvība. Telegrammās lūgts Bilicam piešķirt azila tiesības, norādot uz iespējamām vajāšanām, viņam atgriežoties Dienvidslavijā.

☆ Bēdīgi slaveno „7 dienu" televīzijas raidījumu pēcnācējs „Svētdiena", kuŗš nule sācis seriju raidījumus, pieredzējis stingru kritiku jau pirmajā raidījumā. „Svētdiena" neesot ne informātīvs, ne laika kavēkļa raidījums, raksta Deniss Breisvelts „Globā". Daži skatītāji, kuŗi piedalījušies serijas uzņemšanā, pat atstājuši telpas, protestējot, ka šo raidījumu nevarot saukt ne par interesantu, ne uzjautrinošu.